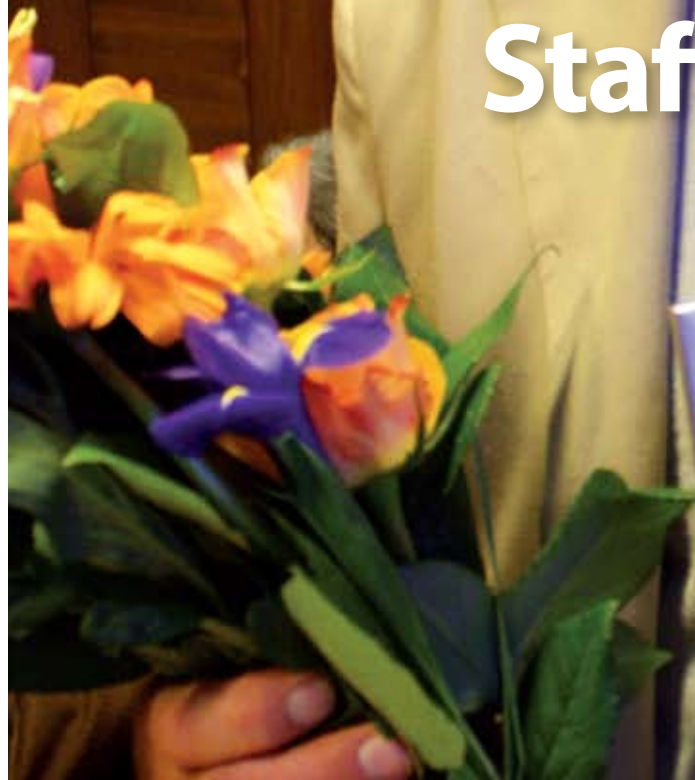

Humanismens Dag
Utställning: Jerusalem
Samhällsinformation
Trossamfund
Ny Generation

Hedeniuspriset 2010

Professor Staffan Bergström

HumanistInfo

Medlemstidning för Humanisterna, utkommer med 4 nr/år.
ISSN 2000-1878.

Redaktör:

Lena Lindgren
lena.lindgren@humanisterna.se

Journalist:

Urban Jansson
urban.jansson@humanisterna.se

Ansvarig utgivare:

Anna Bergström
anna.bergstrom@humanisterna.se

Tryckeri: Ale Tryckteam, Bohus.

Skriv i HumanistInfo!

Skicka ditt manus digitalt, helst som Word, till lena.lindgren@humanisterna.se. Vi kan tyvärr inte ansvara för insänt, ej beställt, material. Skriv namn, adress och telefon på manus och bilder, och meddela samtidigt om insändaren ska förses med signatur istället för ditt namn. Ange om det är något du vill ha i retur. HumanistInfo kan tyvärr inte betala honorar för publicerade texter och bilder. Om så behövs kommer vi att redigera textmaterialet. Redaktionen förbehåller sig rätten att använda allt publicerat material på Humanisternas hemsida och HI:s blogg. Undantag kan endast göras på särskild begäran. Redaktionen prioriterar texter som för resonemang om humanism vidare.

Välkommen med ditt inlägg!

Sista dag att skicka in material till nr 2/2011 är 25 april.

lena.lindgren@humanisterna.se

Innehåll nr 1/2011

Artiklar

- 3-5 Humanismens Dag
- 6-8 Hedeniuspriset 2010
- 9 Svenska kyrkan "utnyttjar" Posten
- 10-11 Foton som ställer frågorna på sin spets
- 12 Detta händer i lokalavdelningarna
- 13 Detta definierar ett trossamfund
- 14 Notiser
- 15 Ny Generation missionerar i skolorna
- 15 Pride även sommaren 2011
- 16-17 Tack för de 107 000 kronorna!
- 20 Recension
- 20 Unga Humanister på frammarsch

Fritt tänkt

- 18-19 Radikala budskap föder drömmar hos unga

Debatt

- 21 Svårt att vara tyst när religion förtrycker människor
- 21 Kritiken måste vara saklig
- 21 Det finns en antidemokratisk "antirasism"
- 22 Är vi verkligen partipolitiskt obundna?
- 22 Läs Koranen och ni ska finna blod
- 22 Grunläggande principer för att motverka obalans
- 23 Intellectuell ärlighet värt att kämpa för
- 22 Öholm är i farten
- 24-28 **Förbundssidor**
- 24 Kallt årsslut med optimism för framtiden

Redaktören har ordet

Ni håller just nu i, eller läser på skärmen, ett ovanligt fullmatat nummer av HumanistInfo. Jag är väldigt glad över det inflöde av texter som skedde till det här numret, det är bara att hoppas att det håller i sig.

Vi börjar med Humanismens Dag och Hedeniuspristagaren. Två väldigt viktiga händelser skulle jag vilja säga. Vi får genom Urban Jansson en gedigen genomgång av dagen ifråga. Kjell Ericson i Göteborg gick och såg Elisabeth Olsson Wallins fotoutställning "Jerusalem", som slutligen blev av. Av de bilder jag lyckades hitta kan vi se att de är väldigt provocerande, men det behövs. De här frågorna tål att ställas om och om igen.

På sidan 15 kan ni läsa om Ny Generation, en ungdomsorganisation skapad av Joakim Lundqvist från Livets Ord. När jag läste om dem i Expressen blev jag fruktansvärt upprörd. Jag kände inte till dem sedan

tidigare. De missionerar helt fräckt inne på skolorna i Sverige. Med luddiga formuleringar lyckas de övertyga rektorer om att det de gör är "bara en konsert", och lyckas på så sätt få hela skolan att delta. Den rektor som råkade ut för just detta skämdes i efterhand när han väl förstod vad det handlade om. Men då var det så dags. Jag är förvånad över rektorers dåliga kunskap om organisationer som denna. Rasistiska har de tydligen bättre koll på då Sverigedemokraterna inte fick ha bokbord innan valet i höstas. Till min tröst fick jag veta att Unga Humanister åker ut i skolorna och berättar om humanism och Humanisterna. Tyvärr bara på förfrågan då de inte har resurser att åka till alla. Men i alla fall...

lena.lindgren@humanisterna.se

Nästa nummer kommer i maj

Foto: Peder Edström

Humanismens dag avslutades med ett panelsamtal. Ellis Wohlner ledde samtalet och han lät Christer Sturmark inleda med en fråga.

I kvinnoförtryckets tid

Söndagen den 28 november genomfördes Humanismens dag på ABF-huset i Stockholm. Cirka 75 personer deltog på mötet och förutom föreläsningar av Per Dannefjord och Sara Larsson var det också prisutdelning av Hedeniuspriset. Det hela avslutades med ett panelsamtal.

Christer Sturmark hälsade alla välkomna och satte ramarna för de två första föredragen.

– Humanisterna har blivit utsatta för en hel del svartmålning sista tiden, förklarade Christer. Det är viktigt att framhålla att vi inte bryr oss om vad människor tror, utan att det vi kritiserar är konsekvenserna av religionerna.

Med dessa ord i minnet fick Per Dannefjord, lektor i sociologi från Linnéuniversitetet i Växjö, gå upp i talarstolen. Han började med att dela upp kritiken i två delar.

– Först kan man säga att kritiken handlar om att vi är elaka, främlingsfientliga och utestängande, sa Per. Sedan handlar det om att vi är inskränkta.

Han förklarar elakheten med att vi pekar ut vissa kulturer och kritiserar deras handlingar, som vi inte kan acceptera.

– Och vari ligger det främlingsfientliga? frågar han retoriskt.

Per förklarar att han själv har svårt att förstå hur en far kan döda sin dotter. Och att han själv inte vill kunna förstå hur detta kan ske – om förståelse innebär att man accepterar.

– Att vi anses ensidiga och intoleranta beror på att vi kritiserar religionerna, men avstår från att se det som är fint med religionerna, säger Per. Dessutom finns det en uppfattning om oss att vi vill utrota alla religioner.

Per ger ett exempel på hur konstigt det kan låta när kritik och positiva saker blandas när det gäller nazismen.

– Vi säger inte att Hitler var dum – men han byggde fina vägar, säger Per.

Per fortsätter med att konstatera att kritiken mestadels kommer från troende.

– Men ingen av dem talar om att vi resonerar fel, säger han. Även om det finns många fina sidor av religionerna så är det inte rätt att fångla kvinnor.

Han säger också att kritiken mot Hu-

manisterna nog inte går ut på att försvara stening med mera.

Bryr sig om handlingarna

Därefter kommer han in på området inskränkthet och kopplar detta till osäkerhet om det egna religiösa utövandet. Som exempel berättar han om Smålandsposten som på ledarplats kritiserat Humanisterna, för att vi delat ut boken ”Hatar Gud kvinnor” till alla gymnasieskolor i landet.

– Kan vi inte först bli överens om att de här övergreppen är fel? säger han. Så kan Smålandsposten därefter gärna skriva om hur fint det är med religion.

Per beskriver att religionen består av tre delar: Föreställningar, Handlingar och Argument.

– Föreställningar handlar mycket om försanthållande, säger han. Människor får tro på vad de vill. Religionskritiken riktar sig inte mot föreställningarna.

Däremot säger han att det blir mer

Humanismens Dag

Per Dannefjord

Sara Larsson

Christer Sturmark

problematiskt när vi kommer till handlingar.

– Det är handlingarna vi vill åt, säger han. Till exempel att skära bort delar av ett barns könsdelar. Det spelar ingen roll varifrån man tror sig fått rätten att göra detta.

– Jag bryr mig inte om vad folk tror på – jag bryr mig om vad de gör, slår han fast. Det som gör att människor kan leva ett bra liv är okey.

Han avslutar resonemanget om handlingar med en liknelse.

– Vi klagar inte på den som helhjärtat ägnar sig åt regnskogen för att han inte dessutom utvecklar miljöbilar.

Med det menar han att man inte kan kritisera någon som ägnar sig åt något viktigt för att han samtidigt inte ägnar sig åt allt annat som också är viktigt.

När han kommer in på argument säger han att synsättet att vissa människor är mindre värda än andra, kräver goda argument.

– En handling som är skadlig kan inte försvaras med religiösa argument, säger Per. Här måste religionsfriheten ha en gräns, för religionen kan inte användas för att göra skadliga handlingar.

Per tryckte i sitt föredrag på att Humanisterna till viss del måste bli mer offensiv i sin kritik.

– Man kan inte kräva rättigheter med hjälp av vilka påhitt som helst, avslutade han.

Nästa talare var Sara Larsson, redak-

tör för tidskriften Sans (tidigare Humanisten). Hon leder Humanisternas tanke- medja ”Kvinnors utsatthet i religiösa kontexter” och har ett mångårigt intresse för genusfrågor. Hon konstaterade att dagens debattklimat är både hårt och förvirrande.

– Som feministisk religionskritiker upplever man ofta att både meningsfränder och meningsmotståndare kommer från fel håll.

Som exempel återgav Sara en episod från valrörelsen där Jimmie Åkesson och Gudrun Schyman möttes i debatt, och där Åkesson demonstrativt höll upp en bild på den steningsdömda iranskan Sakineh Mohammadi Ashtiani.

– Sverigedemokraterna är ett oerhört genuskonservert parti, medan Feministiskt Initiativ står för det mest progressiva feministiska tänkandet i svensk partipolitik idag, konstaterar Sara. Ändå är det Åkesson, inte Schyman, som aktualiserar frågan om kvinnors utsatthet under Shari-lagen. Det är uppochnevända världen.

– Tyvärr finns en tendens hos många att tolka all islamkritik som främlingsfientlig, fortsätter hon.

Sara nämner i detta sammanhang Elisabeth Gerles bok ”Farlig förenkling”, där Humanisterna i likhet med Sverigedemokraterna anklagas för att likrikta människor och för att ha svårt att acceptera avvikare.

– Det förhåller sig precis tvärtom, kon-

staterar hon. Att vara humanist handlar till stor del om att värna människors rätt att avvika från normen. Problemet är att mycket av det mångfaldstänkande som präglar samhället idag har blivit ett försvar för förtryck, och det drabbar framför allt kvinnor.

Hon framhåller att mångfaldsperspektivet inte ska utgå från grupper, utan från individer.

– Genusmedvetenhet är inte likriktning, det är att frigöra människor, säger hon.

Humanisterna ska vara kompromisslösa

Även Sara trycker på att ingen ska behöva utsättas för förtryck och i dessa frågor ska Humanisterna vara kompromisslösa.

– Alla har rätt att göra sina individuella livsval, säger hon. Vi måste värna just de normer som behövs för att garantera största möjliga rörelseutrymme för den enskilda människan.

Sara kommenterar också synsättet att den privata tron ska ”respekteras”, i motsats till den tro som gör politiska anspråk.

– Det låter som om vi bara skulle reagera då religionen påverkar lagskrivning och myndighetsutövning, säger hon. Men det är lika viktigt att markera mot oskrivna lagar: alla konventioner, fördomar och mallar som på olika sätt begränsar människor. Könsnormerna är ett tydligt exempel. En av feminismens viktigaste insikter är just att det inte går att dra några

”*Det är konstigt att världen inte reagerat mot kvinnoförtrycket på samma sätt som man gjorde när det gäller apartheid.*

skarpa gränser mellan det privata och det politiska.

Sara tror att Humanisterna skulle vinna på att bredda genuskritiken.

– Det är inget självändamål att kritisera just religion, menar hon. I många religiösa sammanhang är sexismen väldigt uppenbar, men målet för en humanistisk idékritik måste vara alla irrationella och förtryckande föreställningar – oavsett om de är sekulära eller religiösa.

Sara avslutar med att ytterligare kommentera Gerles bok.

– Gerle anser att vi ”överkommunicerar” kring problemen med religion. Det är en bisarr formulering. Har man ett problem så kommunicerar man tills det är löst.

Könsapartheid

Efter att Hedeniuspriset delats ut och alla fått en bensträckare avslutades mötet med ett panelsamtal. Ellis Wohlner ledde samtalet och han lät Christer Sturmark inleda med en frågeställning.

– Det är konstigt att världen inte reagerat mot kvinnoförtrycket på samma sätt som man gjorde när det gäller apartheid, inledde Christer.

Per och Sara menade båda att vi börjar märka av kvinnoförtrycket, men att tendensen att dela upp människor efter kön är så stark att vi ibland inte ser igenom den. Acceptansen för att särbehandla män och kvinnor i vår egen kultur är fortfarande stark, vilket gör det svårare att se

och reagera mot grövre former av könsapartheid internationellt.

Staffan fick en fråga om abortmotståndet i Afrika är på väg att öka eller minska.

Han gav inget exakt svar utan pekade på risken med att fundamentalismen ökar motståndet.

Frågan om omskärelse kom upp och Staffan förklarade att i Saudiarabien finns ingen kvinnlig könsstympning. Däremot är det i vissa afrikanska stater upp till 98–99 procent av kvinnorna som är stympade. Han konstaterade också att stympning av kvinnor inte är någon muslimsk tradition.

En debatt finns om svenska vården ska bekosta omskärelse.

– I en ansträngd vårdekonomi ska man naturligtvis inte erbjuda att man skär förhuden av små pojkar, sa Staffan. Jag förstår inte hur man skulle kunna acceptera detta.

Samvetsklausul i vården

Samvetsklausul i vården var nästa ämne. Christer förklarade att det innebär att man kan vägra utföra vissa ingrepp utan att det påverkar ens anställning.

– Man kan jämföra med en kock som tar anställning på ett skolkök, sa Christer. Han kan efter att blivit anställd säga att han är vegetarian och vägra laga kött och fisk.

Christer undrade varför just läkare ska ta sig friheten att låta samvetet styra vad

man ska göra och inte göra.

Publiken hade skrivit frågor på lappar som Ellis läste upp. Christer fick en fråga om Humanisterna kan tänka sig att agera tillsammans med Svenska Kyrkan i frågor som rör kvinnoförtryck där vi tycks ha samma åsikter.

– Jag är öppen för det, svarade Christer. Det har hänt att jag skrivit artiklar tillsammans med representanter från frikyrkor. Men i Svenska Kyrkan finns det nog för mycket Gerle.

Det sista sa han med ett leende.

Debatten avslutades med att Christer än en gång ställde en fråga om all kritik som nu kommer på Humanisterna. Hans fråga var varför den kommer just nu.

– Den har kommit på ett mer synligt sätt, svarade Per. Vi framstår som ett hot. Dessutom har Gerles bok bidragit. Men vi ska ta det hela på ett bra sätt.

Sara menade att liberala teologer kan uppleva en konkurrens från humanistiskt håll om ”de goda värderingarna”. Hon påpekade att även Gerle tidigare arbetat med feministiska frågor.

– Det är viktigt att vi arbetar med mänskliga rättigheter och inte bara frågor av typen ”Gud finns nog inte”, avslutade Staffan.

Ellis tackade de deltagande på scenen och alla som kommit. Avslutningsapplåden blev lång, varm och hjärtlig.

Urban Jansson

2010 års Hedeniuspristagare

Foto: Peder Edström

Med 30 års tjänst inom reproduktiv hälsa

Staffan Bergström, professor i internationell hälsa på Karolinska Institutet, tilldelades årets Hedeniuspris. P C Jersild, som fått priset vid tidigare tillfälle, var prisutdelare och läste upp motiveringen till varför priset gått till just Bergström. Här följer ett referat av Bergströms tal.

P C Jersild överlämnade diplom och blommor till Staffan Bergström. Motiveringen var skriven på diplommet och detta läste P C upp för alla som besökte Humanismens dag:

”Kvinnors mänskliga rättigheter kränks idag i många länder av politiska eller religiösa orsaker. Framför allt i tredje världen nekas kvinnor rätten att besluta över sin egen kropp. De nekas sexualundervisning, preventivmedel och tillgång till medicinskt säkra, lagliga aborter. En oönskad graviditet är många gånger lika med en dödsdom. Illegala osäkra aborter skördar varje år upp till 80 000 kvinnors liv och ett mycket större antal skadas svårt av dessa ingrepp. Professor Staffan Bergström arbetar i sann upplysningsanda, med medicinsk sakkunskap och hu-

manistiskt patos, för att rädda tusentals kvinnors liv i Afrika.”

Utmanare inom reproduktiv hälsa

Staffan fick en varm applåd innan han övergick till att hålla en föreläsning i ämnet ”Det sekulära samhället och dess utmanare inom reproduktiv hälsa.”

– Jag känner mig hedrad av att stå här idag, inledde han. Ingemar Hedenius var faktiskt min lärare eftersom jag läste filosofi. Han var också med och utvecklade den tro jag har idag.

Staffans första bild föreställde en nedbrunnen läkarmottagning där man tidigare utfört aborter.

– Det är fundamentalister som gjort detta, sa han. På läkarmottagningen arbetade kollegor till mig.

Mödradödligheten i världen är ett stort problem med närmare en halv miljon döda kvinnor varje år.

– Definitionen av mödradödlighet är dödsfall bland kvinnor i samband med graviditet och barnsäng, men också dödsfall efter abort. Om vi slår ut detta på årets alla dagar innebär det 1 500 per dag och att det dör en kvinna varje minut.

Han beskrev skillnaden mellan två länder när det gäller livstidsrisken för mödradödlighet.

– I Sverige är risken 1:30 000 medan det i Sierra Leone är en risk på 1:6. Det betyder att en kvinna i Sierra Leone har 5 000 gånger högre risk att dö en mödradöd än en kvinna i Sverige.

Han kom också in på omskärelse.

– Det är ett begrepp som kan användas

Cirka 60–80 000 kvinnor dör varje år i samband med osäkra/illegala aborter. Hur skulle världen reagera om vi hade ett krig där 200 civila dör varje dag?

om pojkar. När det gäller flickor är lem-lästning eller stympling ett bättre ord.

Han förklarade att på en pojke så skär man av förhuden runtom och det är därför begreppet omskärelse har skapats.

– Om man skulle göra samma ingrepp på en pojke, som man gör på flickor när man tar bort klitoris och blygdläppar, så skulle det motsvara att man även tar bort penis och all hud på pungen.

Han förklarar att manlig omskärelse är ett av de mest vanliga kirurgiska ingreppen i världen idag.

– Men det är ett brott mot barnkonventionen. Definitionen av stympling är att man tar bort en del av kroppen utan att det finns någon sjukdomsgrund.

Han visade en film om hur det går till när man genomför en omskärelse av en liten pojke. Det var en otrevlig upplevelse och jag märkte att mitt anteckningsblock hade fått ett avtryck av handsveit när jag skulle fortsätta anteckna.

50 miljoner aborter i världen

Blödning efter förlossning dödar cirka 100 000 kvinnor varje år.

– Det finns ett väldigt enkelt sätt att stoppa blödningen. Man knyter fast en kondom på en plastslang som normalt används för att tillföra intravenös vätska. Denna slang kopplas sedan till en plastbehållare med sådan vätska. Kondomen förs in i livmodern. Genom att fylla kondomen med vätska så skapar detta ett mottryck som stoppar blödningen.

Metoden kallas kondom-tamponadteknik. Problemet är att personalen på katolska sjukhus blivit tillsagda att man inte får använda kondomer. På grund av detta avlider många kvinnor som skulle kunna räddas på ett enkelt sätt.

Staffan fortsatte därefter med att gå in på aborter. Med en tabell där det på ena axeln stod legala aborter och illegala aborter samt på den andra axeln stod osäkra aborter och säkra aborter fick vi nu en genomgång av de fyra rutorna.

– Rutan där det står säkra/illegala aborter är något som vi hade i Sverige på

30-talet. Det var inte tillåtet med aborter, men det fanns läkare som genomförde dem på ett relativt säkert sätt.

I samband med detta berättade han att man i Ryssland för ett antal år sedan hade fler aborter än man hade födda barn.

– Totalt genomför man cirka 50 miljoner aborter i världen per år. Av dessa beräknas cirka 20 miljoner vara osäkra, det vill säga de genomförs på ett riskabelt sätt för kvinnan.

Cirka 60–80 000 kvinnor dör varje år i samband med osäkra/illegala aborter. Det innebär 200 varje dag.

– Hur skulle världen reagera om vi hade ett krig där 200 civila dör varje dag?

I Etiopien sker 30 procent av alla mödradödsfall i sviterna efter illegala aborter.

– Det finns dock en viss förbättring i Etiopien just nu. Om en kvinna blott anger (sant eller falskt) att hon blivit våldtagen kan hon få hjälp med abort utan att mera detaljerade frågor ställs.

Fyra billiga piller

Staffan kom därefter in på ämnet ”Rätt till liv – vad är det?”. Han har en kollega som heter Mahmoud Fathalla. Han är också professor och kommer från Egypten. Staffan citerade honom:

– Women are not dying because of diseases we cannot treat. They are dying because societies have yet to make the decision that their lives are worth saving.

Staffans credo efter 30 år som gynekolog var: abort är alltid en dålig utväg, men ibland den enda möjliga utvägen.

– Det är oerhört viktigt att vi har en liberal abortlagstiftning men samtidigt kan abort vara ett svårt beslut och jag har många gånger upplevt att det finns en sorgkantad lättnad i en abort.

Han återkommer till rutan säkra illegala aborter, som vi hade i Sverige på 30-talet.

– Numera finns det en metod med tabletter som man för in i slidan. Medicinen heter Cytotec och det farmakologiska substansen är misoprostol. Fyra tabletter provocerar i 90 procent ett missfall.

Det är ett säkert sätt, men illegalt i länder utan legal abort. För kvinnorna som behöver abort i sådana länder är det ett billigt sätt och barnmorskan som (illegalt) hjälper till med medicineringen får en extra intäkt med hjälp av detta.

– Jag sa förut att det sker cirka 50 miljoner aborter i världen per år. Kan den siffran minska? Vore det bra att inskränka rätten till abort och vilka konsekvenser skulle det i så fall få?

Han visar ett diagram från Rumänien där diktatorn Ceausescu 1966 förbjöd aborter. Man ser tydligt att dödligheten i illegala aborter ökade drastiskt till att motsvara 90 % av all mödradödlighet för att drastiskt minska 1989 när legal abort återinfördes. Staffan visade ett annat diagram där vi ser hur abortförekomst per 1 000 kvinnor ser ut i de olika världsdelarna.

– Vi ser att i Afrika sker nästan alla aborter som osäkra. I Latinamerika är det också en jättestor andel osäkra. Men det intressanta är att antalet aborter per 1 000 kvinnor är ungefär densamma för Afrika och Europa.

Staffan nämnde att man i Indien haft legala aborter sedan 70-talet. Skälet för detta var att minska befolkningstrycket, inte att tillmötesgå kvinnors behov av bättre hälsovård.

Förvånande slutsatser

Inducerad abort (medicinsk eller kirurgisk) är mycket vanligare i Uganda än i Danmark. Att notera är att i Uganda är abort illegal medan den i Danmark är legal.

– Genom denna kunskap kommer vi till en förvånande slutsats. Om vi på sikt önskar minska antalet aborter per kvinna är en viktig åtgärd att legalisera abort och göra den tillgänglig.

Staffan gick därefter igenom fyra viktiga resultat av forskning om aborter:

- 1) Såvitt vi vet har aborter följt mänskligheten sedan urminnes tider.
- 2) Problemet med oönskade graviditeter kan inte lösas enbart med tillgång till

2010 års Hedeniuspristagare

Foto: Peder Edström

Trots att Staffan Bergström är 67 år och pensionär är han fortfarande aktiv och två dagar efter att han fick priset åkte han vidare till Tanzania.

preventivmedel. Vi måste ha tillgång till säkra, legala aborter.

3) Legalisering av abort i Sydafrika medförde att de abortrelaterade mödradödsfallen minskade med 90 procent.

4) Om vi vill minska antalet aborter i världen är den bästa åtgärden att göra aborter legala.

Men det sista är inte helt enkelt att genomföra eftersom det är här som vi stöter på problem med religionen.

– Att göra de illegala aborterna säkrare är ett etiskt imperativ i väntan på att legalisering sker, vilket erfarenhetsmässigt är en tidskrävande process över många decennier.

Staffan övergick därefter att visa på vilken skillnad det är på fördelningen av

läkare i världen.

– I Malawi går det två läkare på 100 000 invånare. I Sverige är motsvarande siffra 320 och i Cuba är det otroliga 590.

”Non-physician clinicians” är ett begrepp som innebär att sjukvårdsarbetare utan läkarutbildning genomför uppgifter som läkare vanligtvis gör.

– Jag har varit med och utbildat barnmorskor som kan genomföra kejsarsnitt. Det enda landet i världen som har denna utbildning är Moçambique.

Staffan visade en film på en av kvinnorna han utbildat. Det kändes att han var stolt över att ha åstadkommit detta. På Gotland i Rute vidareutbildas varje år cirka 30 av dessa non-physician clinicians, som kommer från olika afrikanska

Fakta om Staffan Bergström

Staffan Bergström är 67 år och sedan förra året pensionerad professor i internationell hälsa vid Karolinska Institutet.

Han är specialist i kvinnosjukdomar och förlossningar (obstetrik-gynekologi) sedan 1977 och har verkat i olika afrikanska länder inom sitt yrke. Staffan har länge sympatiserat med humanistiska tankegångar och läste praktisk filosofi för Ingemar Hedenius parallellt med medicinstudierna på 1960-talet.

Intressen: klassisk musik, segling, naturvandring och det Gotland där han föddes och bor sedan 2003.

Favoritbok: Aniaya (Harry Martinsson)

Favoritfilm: Scener ur ett äktenskap (Ingmar Bergman)

Citat: ”Man har ansvar för den övertygelse man består sig” (Edward Westermarck, finlandssvensk filosof)

Livsmotto: Carpe diem et noctem! (fånga dagen och natten)

länder. De utbyter erfarenheter med varandra.

Orättvis fördelning av pengar

Världen har ännu inte fått upp ögonen för omfattningen av mödradödlighet. Totalt är det som sagt närmare en halv miljon kvinnor som dör varje år runt om i världen. Dessutom är det cirka 3,5 miljoner dödfödda barn och 3,5 miljoner nyfödda barn, som dör direkt efter förlossningen. Totalt är det alltså omkring 7,5 miljoner liv vi pratar om.

– Aids, tuberkulos och malaria är svåra sjukdomar där totalt fem miljoner människor dör varje år. Men det finns en otrolig skillnad i hur mycket pengar som det satsas på. Globalt är det cirka 300 gånger mer pengar som betalas ut för dessa sjukdomar jämfört med ”safe motherhood”, d.v.s. mödrars hälsa.

Med dessa ord avslutade Staffan sin föreläsning. Han fick publiken att ta till sig alla hans budskap och vi förstod vilket viktigt arbete han utför. Trots att han är 67 år är han fortfarande aktiv och två dagar efter att han fick priset åkte han vidare till Tanzania.

Urban Jansson

Svenska kyrkan "utnyttjar" Posten

I december 2010 lämnade Posten en inplastad försändelse till Sundsvallsborna. Denna innehöll en DVD och en broschyr. Försändelsen var märkt med Postens logotyp och etiketten "samhällsinformation". Avsändaren var Svenska kyrkan i Sundsvall.

Försändelser med samhällsinformation delas ut av Posten till samtliga hushåll och anses innehålla viktiga upplysningar. Det kan gälla upplysningar om viktiga rättigheter och skyldigheter, information om hur vi ska agera vid allvarliga kriser och olyckor i närområdet eller hur vi ska kunna göra vår röst hörd vid allmänna val.

Även om ingen fastslagen och entydig precisering av vad samhällsinformation omfattar så finns flera försök till definitioner. Nationalencyklopedin definierar samhällsinformation som "offentlig information till medborgarna om myndighetsbeslut och aktuella samhällsfrågor". Informatörernas branschorganisation Sveriges Informationsförening förklarar samhällsinformation som "den information som lämnas medborgarna om deras rättigheter och skyldigheter, liksom beträffande samhällsservice av olika slag. Den handläggs av informatörer som arbetar inom offentliga verksamheter och baseras på de demokratiska spelregler som råder i samhället".

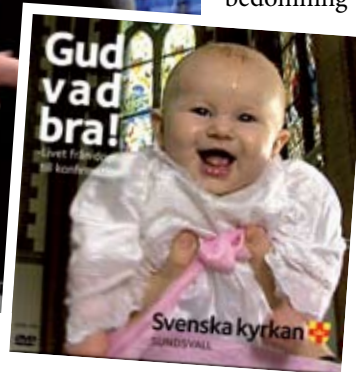
Det torde vara tydligt att vi har att göra med information från offentliga organisationer och myndigheter riktad till landets invånare.

Gränserna mellan olika typer av kommunikationsformer är förstås inte knivskarpa. Det är som exempel inte givet att en distinkt gräns kan upprätthållas mellan samhällsinformation och propaganda. Betraktar vi likt Nationalencyklopedin propaganda som en "mer eller mindre systematiskt bedriven verksamhet som syftar till att med hjälp av språk, bilder eller andra symboler påverka människors åsikter, värderingar eller handlingar i en bestämd riktning" så faller rimligen all intentionell kommunikation in under den definitionen. Samhällsinformation är då inget undantag.

För den kommunikationsintresserade är kyrkans historiskt målinriktade kom-

En broschyr och en DVD från Svenska kyrkan märkt som samhällsinformation damp ner i brevlådan hos Mikael Reberg en dag.

munikationsverksamhet intressant som ett av flera ursprung till modern propaganda. Utöver det finns en tydlig problematik i att Svenska kyrkan fortsätter låna legitimitet som om den fortfarande vore en offentlig myndighet. Detta sker genom att Svenska kyrkan använder etiketten samhällsinformation för försändelser vars ändamål är att ge information till de egna medlemmarna samt att marknadsföra kyrkans verksamheter till en allmänhet.

Posten å sin sida är ett affärsdrivande företag. De erbjuder sina kunder olika lösningar som varierar beroende av målgrupp och typ av information. Inom kategorin oadresserad direktreklam (ODR) erbjuder Posten lösningarna "ODR Total Standard" och "ODR Total Exklusiv". Här återfinns vi det som allmänt kan benämnas samhällsinformation. Dessa försändelser innehåller icke kommersiell information och får innehålla kommunala/statliga informationsblad samt informationsskrifter från politiska partier eller ideella föreningar. Försändelserna distribueras även till dem som har av sagt sig reklam.

För att försändelser ska distribueras som samhällsinformation av Posten finns således ett krav på att kunden kan klassificeras som en viss typ av organisation.

Samhällsinformation är enligt uppgift från Postens kundtjänst endast det som kan likställas med information som ska "gå ut till alla hushåll", "gälla alla" och information som "ska vara generell" samt icke kommersiell.

Dessa villkor innebär i praktiken att kunden har relativt stor frihet att klassificera sitt material som samhällsinformation. Postens ramar är som synes vida. En bedömning av försändelsernas innehåll sker också vid Postens lokala ODR-terminaler. Posten uppger att det inte finns någon särskild beaktning för den uppgiften. Bedömningsansvaret faller på den lokalt ansvarige chefen eller motsvarande. Posten understryker dock att alla organisationer ska hanteras lika.

Svenska kyrkan gör således ett strategiskt val att inte använda en distributionsmodell där deras information levereras endast till kyrkans medlemmar. De väljer att definiera sitt material som allmängiltig samhällsinformation. Enligt Postens synsätt är detta inte felaktigt eller problematiskt.

Samtidigt är Posten av tradition en viktig samhällsbärande institution. Det gör att Postens logotyp, som finns tryckt på kyrkans broschyr, tillsammans med etiketten samhällsinformation kan bidra till att höja allmänhetens värdering av angelägenhet och legitimitet för Svenska kyrkans information. Det är lätt att tro att det är en av stat underställd eller bemyndigad verksamhet kyrkan bedriver. Kanske förhöjs välviljan för organisationen hos allmänheten.

Det finns alltså goda grunder för att hävda att Postens och Svenska kyrkans förhållningssätt kan bidra till att betydelsen av etiketten samhällsinformation förändras hos allmänheten. I detta fall används etiketten för ett syfte som egentligen tycks vara medlemsrekrytering. Å andra sidan finns det också grund för att bejaka situationen. Fler ideella organisationer borde rimligtvis kunna använda etiketten samhällsinformation. Om det verkligen är lika för alla.

Mikael Reberg

Foton som ställer frågorna på sin spets

Elisabeth Ohlson Wallin genomförde till slut sin omdebatterade fotoutställning på Världskulturmuseet i Göteborg. Dock bara under tre veckor och under stor säkerhetsbevakning. Ledningen för museet hörde sig för bland religiösa företrädare och fick kalla fötter då de fick kritik för att de ville visa bilderna. De funderade först på att ha det som ett bildspel i ett speciellt rum dit man fick gå in på eget bevåg. Lyckligtvis ändrade de sig och det blev en riktig utställning.

Kjell Ericson begav sig iväg för att se bilderna på plats.

Jag, vit man i övre medelåldern, högt utbildad, heterosexuell, gift, uppväxt på svensk landsbygd utan att gud var närvarande i hemmet, såg tillsammans med hustrun fotoutställningen Jerusalem för en stund sedan på Världskulturmuseet i Göteborg. Vid första anblicken är Elisabeth Ohlson Wallins bilder förvånansvärt lågmälda.

Men hustruns ansiktsfärg antog omedelbart en djupare nyans av ilska och avsky mot religioner. Jag behöver en stunds längre "betänketid" innan känslan kommer ikapp. Först betrakta och studera, fundera på bildkvalitet och komposition.

Efter en stund slogs jag av att bilderna talade förvånansvärt lite till mig. Varför? Kanske för att jag, med min bakgrund, inte känner mig utsatt, inte diskriminerad, inte kan språket. Det finns ingen kanal in i mina erfarenheter.

Så läste jag bildtexterna och insåg med stigande indignation att utställningen minst lika mycket som den är en vidräkning med religionernas homohat (HBTQ) skriker ut religionernas kvinnohat. Hur kan någon kvinna överhuvud taget bli troende, försvara sin tro och ägna någon som helst positiv tanke åt den här bibel-, koran- och torasörjan? Det är obe-

Röster från andra medier

Nu kommer utställningen Jerusalem. En pessimistisk bild av vad "hatisk" texttolkning av de abrahamitiska religionerna innebär för hbt-personer och kvinnor.

Jerusalem på Världskulturmuseet i Göteborg har omgärdats av kontroverser långt innan fotoutställningen nu äntligen öppnar den 10 november ... För Elisabeth Ohlson Wallin har ... erfarenheterna av debatten efter Ecce Homo varit smärtsamma och hennes "barnatro" som förhoppningsfullt färgade Jesus möte med hbt-samhället har vänts till en mörk syn på de abrahamitiska religionerna.

Jerusalem illustrerar "hattexterna" i Bibeln och Koranen. De texter som genom århundradena använts av stora delar av de kristna, judiska och muslimska trosuttolkarna för att förfölja homosexuella och transpersoner liksom för att hålla kvinnan på sin underordnade och besmutsade plats i de religiöst styrda miljöerna.

... Världskulturmuseet har darrat på manschetten från det att Ohlson Wallins bilder för första gången visades för dem. Religiösa företrädare kallades in för att ge sina kommentarer och det har hållits låg profil inför öppningen. Utställningen, som efter mycket tvekan blev just en utställning och inte ett bildspel, åtföljs av seminarier och debatter. Museet förväntar sig en stormig diskussion ...

Världen har förändrats och det religiöst färgade hatet har idag en helt annan tyngd än 1998. Det är just denna förändring som Jerusalem blir en kom-

mentar till. ... Med en fullt berättigad och befriande ilska vill hon [Ohlson Wallin] höja sin röst mot "den religiösa terrorns språk" så som teologie doktor Lars Gårdfeldt beskriver det i en text till utställningens katalog.

Från QX.se

Fotografen Elisabeth Ohlson Wallin ville resa till och arbeta i den stad som intar en central plats för tre av världsreligionerna. Utgångspunkten har varit olika Bibel- och Korancitat, ett till varje bild. ... Med Jerusalem vill Elisabeth Ohlson Wallin göra upp med judendomens, islams och kristenhetens heliga skrifter – "vi är kränkta av deras böcker", säger hon. Med "vi" avses HBTQ-världen inom respektive kultur. ...

Lyckas hon? Ibland är väl det enkla svaret. Det har gått fort (alla bilder togs under två veckor) vilket möjligen kan förklara en del av bristen på komplexitet. Åtskilliga idéer hade mått bra av längre processtid. Nu blir flera av verken mest platta kommentarer till gammal lagtext.

Från GP, Kultur & Nöje

Elisabeth Ohlson Wallin propagerar för ett toleranterare samhälle. Men budskapet ligger som en klibbig glasyr runt konsten. Fotografiernas huvudaktörer står som figuranter i välarrangerade tablåer som bryts upp vid några tillfällen av förbipasserandes reaktioner. Om det är något jag tycker att hon lyckas med denna gång, så är det att fånga ögonvittnenas censurerade blickar, att före-

viga folks förfäran eller förundran. Vi får exempelvis inte bara se två kvinnor kysa varandra vid gravkyrkan i Jerusalem utan också två människor som blickar förvånat mot dem.

Om det är något som räddar denna mässande skolplanschkonst, så är det vår tids politiska kontext, den religiösa fanatismen och främlingsfientligheten. Så länge världen ser ut som den gör, så förtjänar vi nog inte en bättre konst än denna.

Från DN Kultur & Nöje

Alla visar de människoöden där religionen straffar dem för vilka de är. Fotografierna är snygga men som vanligt med Ohlson Wallin är de väldigt regisserade och teatraliska. Det är ett berörande tema fast i de flesta verken blir problematiken väl övertydligt gestaltad och utrymmet för egen tolkning väldigt litet.

Men ett fotografi sticker ut, Fottvagnen, fyllt av medmänsklig ömhet. I ett kebabkök tvättar en man fötterna på en annan med ett budskap om att ta hand om varandra. För bibeln, toran och koranen har också något annat gemensamt; bud om fred, kärlek och barmhärtighet. En solidaritet över gränserna som Elisabeth Ohlson Wallin ser i hbtq- och fredsrörelsen i Israel och Palestina. Fast till slut står vi där ändå, framför Den fördömde där en text ur Korintiebrevet är projicerad på en homosexuell mans mage. Det står att "ingen sådan får ära Guds rike"...

Från Fria Tidningen

gripligt hur halva mänskligheten låter sig förnedras, skyler över, förlåter, accepterar, tillåter, ger liv åt och lär upp både söner och döttrar samma eviga visa att söner är förmer, döttrar förmindre ... Naturligtvis är det lika obegripligt att HBTQ-personer blir troende. Det är en gåta att ni inte förenar er i den gemensamma insikten att ni tillsammans utgör en kraft som skulle få vilken rabbin, patriark, påve, präst, prelat, pastor, prost, kaplan, fader, biskop, profet och allt vad de heter, på fall. Förför dom hela bunten!

Vi lämnade båda utställningen med ett berättigat hat mot religionerna, ett ersonligt avståndstagande från människofientliga påhitt i Mellanöstern för några

tusen år sedan. Vuxna människor, t o m kvinnor, refererar till guds utvalda folk, till kärleksbudskap, till ord som skulle vara guds, till mirakler som är vandrings-sägner långt äldre än hopkoket bibeln. Från en rationell utgångspunkt har religioner inget berättigande! Än mindre från en känslomässig! De var och är ett maktmedel.

Utställningen skapar ingen förståelse! Den bekräftade istället min egen begynnande oförståelse för det omänskliga förtryck som fortfarande fortgår i religioners namn.

Med någon timmes avstånd till utställningen gör sig andra tankar påmind; vi måste naturligtvis dras med eländet

även i fortsättningen och vi måste skilja på sak och person och på positiva och negativa konsekvenser. Men det finns all anledning att upplysa de "okunniga" och motarbeta effekterna av ett vapen värre än alla splitterbomber och landminor tillsammans! Varför ska vi icke-troende ha något som helst förbindligt överseende med fortsatt diskriminering av en majoritet av mänskligheten; ett ständigt brott mot FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna? Till skillnad mot bibeln vet vi i alla fall vem som har författat de senare.

Elisabeth har ställt de stora, berättigade frågorna på sin spets!
Kjell Ericson

Detta händer i lokalavdelningarna

Antroposofin demaskerad

Humanisterna Västs novembermöte 2010 ägnades antroposofin, ”en ockult lära som kan skapa maktmissbruk”. Föredragshållare var Sigvard Svärd, pingstpastor och en ledande kritiker av antroposofin som han är förtrogen med efter lång tjänst i antroposofernas högkvarter i Järna, Söder om Stockholm.

Antroposoferna lockar med en fantasifull byggnadsstil och vackra trädgårdsanläggningar, men bakom den förföriska fasaden döljer sig vidskepelse, kvacksalveri, auktoritetstro och ibland rent förtryck. Den okritiska inställning de har till sin lära, och som även omvärlden till stor del har anammat, gör det svårt att komma till rätta med missförhållanden, menade Svärd.

Han berättade att antroposofin bygger på lärofadern Rudolf Steiners (Österrike/Ungern 1861–1925) ”uppenbarelsen från den andliga världen”. Den påstår sig vara en vetenskap om denna värld. ”Andarna” gav Steiner råd i fråga om bl. a. läkekonst,

Sigvard Svärd, kritiker till antroposoferna, gästade Lokalavdelning Väst i höstas på ett av deras möten.

”biodynamiskt” jordbruk och pedagogik. Flera medel och metoder som Steiner rekommenderar har testats vetenskapligt och befunnits verkningslösa. Det hindrar inte att antroposoferna får betydande samhällsstöd, flera landsting har

t. ex. slutit avtal med den antroposofiska Vidarkliniken. Miljöpartiet, som har en stark pseudovetenskaplig falang, har varit drivande bakom dessa avtal.

Antroposoferna framställer sig själva som mästare i omvårdnad, men Svärd gav flera historiska exempel på vanvård och t. o. m. misshandel som drabbat autistiska och utvecklingsstörda barn vid antroposofiska vårdinrättningar.

Svärd framhöll också att Steiner var en utpräglad rasist. Han motsatte sig rasblandning, och hävdade att svarta människor är mindre ”andliga” än vita. Det finns förbindelser mellan antroposofin, ekofascismen och nazismens gröna flygel.

Om man vill ta del av mer antroposofikritik av Sigvard Svärd kan man läsa hans böcker ”Meditation och magi i antroposofin” och ”Den antroposofiska människosynen”.

Lars Torstensson

Manifestation för integration

En lördag i början av december 2010 arrangerade Integrationsnätverket i Umeå en manifestation för integration och mångfald. Denna manifestation ägde rum i det så kallade ”Glashuset” som står på Rådhusorget i centrala Umeå. Detta glashus är en installation dit förenings- och kulurlivet i Umeå har blivit inbjudna för att få möjlighet att visa upp sig och sin verksamhet, och är tänkt att synliggöra alla de krafter som gemensamt ska forma kulturhuvudstadsåret i Umeå 2014.

Integrationsnätverket är en sammanlutning av ett 50-tal organisationer, föreningar och kyrkor som gör ett bra arbete för dessa frågor i Umeå. Vi i lokalavdelning Umeå ser det som naturligt att bli en del av detta nätverk under det kommande året.

Bland i huvudsak religiösa företrädare vid denna manifestation var Humanisterna representerade av Ludvig Grahn, styrelseledamot i Humanisterna Umeå. Han höll ett tal med titeln ”Integration i ett sekulärt samhälle” och här nedan följer två utdrag från detta tal.

– Vi står här idag för att manifesteras

Ludvig Grahn, styrelseledamot i Humanisterna Umeå, var en av de som höll tal under manifestationen.

vårt stöd för mångfald och integration i samhället. Mot detta bildar extremister på alla kanter en gemensam front. Såväl Sverigedemokrater som konservativa religiösa riktningar vill alla se ett monokulturellt samhälle som vilar på religiös värdegrund. De är för en likriktning vad gäller könsroller, sexuella normer och moraliska värderingar.

Humanister världen över arbetar för ett sekulärt samhälle, d.v.s. ett samhälle där det finns en klar åtskillnad – inte bara

mellan kyrka och stat – utan även mellan traditionella sedvänjor och rationellt handlande. Humanister tror att ett sekulärt samhälle är den bästa grunden för ett mångkulturellt – och inte minst mångreligiöst – samhälle. Ett neutralt samhälle är den bästa platsen för möten mellan olika kulturer och livsåskådningar.

Humanisternas strävan är ett öppet, sekulärt samhälle där man får tro och tänka vad man vill, men där handlingar aldrig tillåts inkräkta på individuella mänskliga rättigheter.

I ett sekulärt samhälle betraktas religion på samma sätt som politik. Det betyder att man kan kritisera – och även driva med – religiösa föreställningar på samma sätt som man kan kritisera och driva med politiska föreställningar. Denna öppenhet och avdramatisering är en omistlig del i en demokrati där individens rättigheter tas på allvar. (slut citat)

Vill man lyssna på Ludvigs hela tal finns det en inspelning på webben via: <http://www.umea2014.se>

Lars Nilsson

Detta definierar ett trossamfund

I Sverige räknas genom särskild lagstiftning Svenska kyrkan som ett trossamfund (lag (1998:1591) om Svenska kyrkan). Därutöver finns det trossamfund som registrerats hos Kammarkollegiet (enligt lag (1998:1593) om trossamfund).

För att kunna bli registrerat trossamfund måste en organisation ha som ändamål att vara en gemenskap för religiös verksamhet där det ingår att ordna gudstjänst, vilket också kan innebära sammankomster för gemensam bön och meditation. Trossamfundets namn får inte strida mot exempelvis goda seder eller allmän ordning.

Registrerade trossamfund får skydd för namnet och kan ansöka hos regeringen om hjälp av staten att beräkna och ta in medlemsavgifter, en möjlighet som Svenska kyrkan redan har rätt till enligt lag.

Svenska kyrkan får – utöver medlemsavgifter (kyrkoavgift) – indirekt ekonomiskt stöd av staten genom att inte behöva betala för att staten tar upp kyrkoavgift över skattsedeln. Detta har ett värde på cirka 115 miljoner kronor för Svenska kyrkan. Därtill kommer kyrkoantikvarisk ersättning på 460 miljoner kronor per år.

Under 2009 fördelade staten därutöver drygt 50 miljoner kronor som stöd till trossamfund. Syftet är att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva långsiktig religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och

FOTO: SVENSKA KYRKAN

Svenska kyrkan behöver inte betala för att staten tar upp kyrkoavgift över skattsedeln. Detta har ett värde på cirka 115 miljoner kronor.

omsorg (lag (1998:932) om stöd till trossamfund). För att kunna få statligt stöd ska ett trossamfund bidra till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, och vara stabilt och ha en egen livskraft.

Det är – utöver Svenska kyrkan – för närvarande 22 trossamfund som får statligt stöd. De räknas upp i en särskild förordning som heter Förordning (1999:974) om statsbidrag till trossamfund.

Från tidningen *Memento*, dec 2010.

Bidrag får lämnas till följande trossamfund, samverkansorgan och församlingar inom:

1. Anglikanska kyrkan i Sverige,
2. Bibeltrogna Vänner,
3. Danska kyrkan i Sverige,
4. Estniska evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige,
5. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen,
6. Evangeliska Frikyrkan,
7. Frälsningsarmén,
8. Islamiska samarbetsrådet,
9. Isländska kyrkan i Sverige,
10. Judiska Centralrådet,
11. Lettiska evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige,
12. Metodistkyrkan i Sverige,
13. Norska kyrkan i Sverige,
14. Ortodoxa och österländska kyrkors ekumeniska råd,
15. Pingströrelsen,
16. Romersk-Katolska kyrkan i Sverige,
17. Sjundedags Adventistsamfundet,
18. Svenska Alliansmissionen,
19. Svenska Baptistsamfundet,
20. Svenska Missionskyrkan,
21. Sveriges Buddhistiska Samarbetsråd,
22. Ungerska protestantiska kyrkan i Sverige. Förordning (2005:227).

Åk på läger sommaren 2011

Är du 14 år och vill åka på ett livssynsläger?
Vill du träffa personer i din egen ålder och diskutera stora och små frågor?
Är ditt barn intresserat av detta?

- 17 juni - 23 juni, Höör, Skåne
www.backagarden.se
- 4 juli - 10 juli, Sköldinge, Sörmland
www.asa.fhsk.se
- 18 juli - 24 juli, Norberg, Västmanland
www.klackbergsgarden.se
- 1 aug - 7 aug, Höör, Skåne
www.backagarden.se

Anmäl dig redan nu!

Läs mer och gör en intresseanmälan på www.humanisterna.se/konfirmation

Notiser

Irans våld mot homosexuella brännmärks

”Vi är en begravd generation: Diskriminering och våld mot Irans sexuella minoriteter.” Så lyder rubriken på en rapport som människorättsorganisationen Human Rights Watch publicerade i december 2010. Rapporten brännmärker Irans försök att förbjuda homosexualitet, göra homosexuella osynliga och den visar på omfattande, systematisk förföljelse. Iran kriminaliserar samkönat sex oavsett om det är frivilligt eller ej. Straffet är ofta döden och det förekommer att bekännelser framtvings genom tortyr.

Doug Ireland i Gay City News

Europeiska fatwarådet vill inte fördöma homohängningarna i Iran

Det är nu ca tre år sedan Islamsk Råd i Norge frågade det europeiska fatwarådet, vars ordförande är Yusuf al-Qaradawi – ökad för extrema uttalanden – vad de borde tycka om Irans dödsstraff för homosexualitet. De var nämligen osäkra på vilken åsikt som var den rätta. Fatwarådet har fortfarande inte svarat, och Shoaib Sultan, avgående ordförande i det norska rådet, tror inte att de någonsin kommer att göra det.

Både Sultan och det norska rådet säger sig vara emot dödsstraff och de vill inte införa någon iransk lagstiftning i Norge. Trots detta vill de inte kritisera Iran. De motiverar sin inställning med att de inte känner till den teologiska grunden för avrättningarna.

Tidningen Fri Tanke, utgiven av Humanistisk Forbund i Norge

”Man måste få kritisera islam!”

Brittiska Muslimers Förbund, en mindre islamisk sammanslutning i England, tar nu bladet från munnen och säger saker som humanister, ex-muslimar och andra länge har sagt, men som då ofta har föränlett islamofobianklagelser. Förbundet kritiserar OIC, den islamiska konferensens organisation, en sammanslutning av 57 islamiska stater, som gör anspråk på att föra den islamiska världens talan. OIC har velat förbjuda ”förtal (defamation) av religioner”. Detta koncept är ”kontraproduktivt” framhåller de engelska muslimerna. Det ”tjänar endast till att förkväva

den yttrandefrihet som så väl behövs” för att eliminera hat och bigotteri. Förtalsbegreppet håller inte heller enligt internationell lag, som skyddar ”individens rättigheter, inte religioner eller idéer”. Vidare har det använts för att införa hädelselagar som ”kriminaliserar politiskt oliktankande, ökar censuren och angriper religiösa, rasmässiga och sexuella minoriteter utan hänsyn till grundläggande islamiska lagar om rättvisa”.

Sammanställt av Lars Torstensson

Våg av homohat i Afrika

Homosexuella i Afrika står inför en våg av förföljelse, utan tidigare motstycke, iscensatt av fundamentalistisk religion. Det meddelar människorättsaktivister. Många hbt-aktivister fruktar för sina liv. De gömmer sig, eller har flytt från sina hemländer.

I Uganda förvärrades attackerna 2009 efter ett besök av tre evangelikala predikanter från USA. De förkunnade att homosexualitet kan ”botas”, och de anklagade hbt-människor för att förstöra den afrikanska kulturen.

Sammanställt av Lars Torstensson

Engelska kristna anser sig förföljda

I England precis som i Sverige beskylls den humanistiska rörelsen för att vara respektlös mot troende människor.

2010-12-01 lanserades en brittisk kampanj, ”Vi skäms inte”, som hävdade att kristna blir marginaliserade i det offentliga livet och diskriminerade. Kampanjen kritiserades både av humanister och kristna.

Andrew Copson från British Humanist Association framhöll att beskyllningar för diskriminering av kristna ibland har prövats i domstol och då alltid befunnits grundlösa. Han ansåg att kraven från den kristna kampanjen, om de uppfylldes, i själva verket skulle ”begränsa religiös och annan frihet för flertalet människor, genom att tillåta omfattande diskriminering av kristna mot andra”.

Vad betyder Charles Darwin för dig?

Christer Surmark, Ordförande Humanisterna Darwin betyder för mig att gud blir överflödigt som förklaring för vår existens och

det är ju otroligt betydelsefullt för då kan man ju frigöra sig från nånting som före Darwin var ganska förnuftigt, skulle jag vilja säga.

Europeiska Humanistfederationen anklagade kampanjen för att trivialisera begreppet förföljelse.

Jonathan Bartley från den kristna tankesmedjan Ekklesia sade sig inte heller ha funnit något stöd för den kristna kampanjens påståenden. Däremot förklarade han att man funnit att ”vissa kristna vilseleder folk och överdriver det som verkligen pågår, samtidigt som de behandlar andra kristna, dem av annan tro och dem utan någon tro, på diskriminerande sätt”.

Sammanställt av Lars Torstensson

Hur uppstår och motverkas terrorism?

”Självordsbombaren” Taimour lämnade trygga Tranås ... Istället flyttade Taimour till en enklav.

Enklaven Luton, där Taimour tillbringade flera år, är i många avseenden ett eget minisamhälle i ett större samhälle. De brittiska normer och lagar som borde gälla där har satts ur spel och ersatts av tribala religiöst baserade interaktionssystem, helt grundade på tanken att det är gruppen som är samhällets minsta beståndsdel och inte individen ...

Enklaver av denna typ existerar på åtskilliga platser i Sverige. Där finns nästan inga kvinnor som förvärvsarbetar eller går ut utan slöja ...

Enklaviseringen är en självvald segregation ...

Nu efter Taimours fruktansvärda död och gripandena i Danmark letar myndigheterna desperat efter lösningar.

De rop som hörs tydligast är att samhället måste ge mer resurser till ”inte-så-radikala-islamister” för att de ska kunna motverka ”alltför-radikala-islamister” ... Samhällets reaktion borde vara den motsatta: ... stänga alla religiösa skolor, kriminalisera tvångsäktenskap, skärpa straffen för olika hedersbrott och samtidigt strypa allt ekonomiskt stöd till alla religiösa organisationer ...”

Eduardo Grutzky, Newsmill, som var självordsbombarens fritidsledare

Ny Generation missionerar i skolorna

I Expressen i början av januari gick det att läsa en helsidesartikel om Ny Generation. Deras vinkling av texten var att det är fler medlemmar där än vad det är i idrottsföreningar och politiska ungdomsförbund idag. Så såg inte bilden ut i Sverige på 1970 talet, då 100 000-tals ungdomar var partipolitiskt aktiva. Idag är Muf störst med 5 313 medlemmar. Det är nästan 4 000 färre än vad Ny Generation har.

Vilka är Ny Generation

Vad som är viktigare att ta upp är att Ny Generation missionerar på skolorna. Vad är då Ny Generation. De bildades för åtta år sedan av Joakim Lundqvist, aktiv inom Livets Ord, och har medlemmar från alla kristna samfund; pingstvännen, missionsförbund och katoliker. Agendan är att sprida det kristna budskapet. Parollen är: Du är inte bara elev på din skola – du är också missionär.

De genomförde en tre veckor lång julturné i Sveriges skolor där de ordnade konserter. Vissa lokala grupper bakade pepparkakor och delade ut i sin skola, andra delade ut pennor med budskapet "PS Han stavas J-E-S-U-S".

Med en dold agenda

Medierådgivaren Paul Ronge säger att han tycker att det är cyniskt och aningslöst att släppa in Ny Generation i skolorna som enligt lag ska vara fria från religiös påverkan. Många förbjuder elever att sjunga "Den blomstertid nu kommer" på skolavslutningen, men Ny Generation får med en dold agenda ha konserter för alla elever.

Statsvetaren Sofia Rasmussen som är framtidsstrateg på forskningsföretaget

Kairos Future berättar att "generation ordning", som personer födda mellan 1985–94 kallas, har traditionella värderingar. Kärnfamiljen är i centrum och de är något mer negativa till homooptioner än den tidigare ungdomsgenerationen var.

Även programmet "Kaliber" på Sveriges Radio har reagerat. De rapporterade i fjol att Ny Generation bedrev religiös verksamhet inne på skolorna och att de sedan starten fått statsbidrag på 34 miljoner kronor.

Ungdomsstyrelsen menar dock att Ny Generations arbete inte strider mot demokratins idéer, så organisationen får fortsatt statsbidrag.

Det finns en aningslöshet

Christer Sturmark uttalar sig också i artikeln och han påminner om att den svenska skolan ska vara icke-konfessionell, det vill säga att den inte ska bekänna sig till någon religiös tro.

– Det finns en aningslöshet när det gäller just kristna rörelser. Ny Generations konservativa människosyn är inte förenlig med värderingarna i vårt sekulariserade samhälle, säger Christer Sturmark.

Förbundets egna ungdomsavdelning, Unga Humanister, berättar att de "missionerar" inte för humanism i skolor.

– Vi erbjuder oss att föreläsa för gymnasieklasser som läser religion. Vår livsåskådning är ju oftast rätt undermåligt presenterad i kursböcker. Vi tycker att humanismen ska vara en självklar del av religionsundervisningen i skolan, och när det målet är uppnått behöver vi inte åka ut och föreläsa längre, säger Felicia Gill-

Joakim Lundqvist, aktiv inom Livets Ord, bildade för åtta år sedan ungdomsorganisationen Ny Generation.

jam, administratör för Unga Humanister.

– Ibland är det vi som kontaktar skolor men vanligtvis är det enskilda lärare som söker upp oss och ber att vi besöker dem. Våra besök brukar vara väldigt uppskattade och vi får väldigt bra gensvar från både elever och lärare. Hur ofta det sker beror helt på hur mycket intresse som finns, vi har hittills inte behövt tacka nej till någon som bett om en föreläsning.

På följande länkar kan man läsa om två besök som Unga Humanister gjorde i slutet av förra året:

<http://www.unghum.se/uncategorized/humanistiska-skolbesok/>

<http://www.unghum.se/uncategorized/humanism-pa-sandagymnasiet-i-jonkoping/>

Sammanställt av Lena Lindgren

Pride även sommaren 2011

Humanisternas Pridegrupp är i full gång med planeringsarbetet inför sommarens Pridefestival.

Vi kommer att delta både i Pride Paradisen samt på Pride Sergel (Kulturhuset) med seminarier och andra aktiviteter. Målet är att lansera humanismen som den självklara livsåskådningen för HBTQ-personer, samt att ge deltagare och allmänhet en positiv bild av vårt förbund.

Med den höga ambitionsnivån behövs

många kloka åsikter och vi ser därför gärna att fler engagerar sig, antingen i arbetsgruppen eller i vår referensgrupp. Vi ser fram emot att tillsammans genomföra Humanisternas bästa Pridedeltagande någonsin!

Om du vill engagera dig, kontakta Johan Ericsson Qvist, tel: 070-666 45 40, e-post: johan.eq@johanqvist.se

Humanisternas humanitära verksamhet

Tack för de 107 000 kronorna!

Under 2010 fick Oum El Banine i Marocko 107 000 kronor från alla givare i vår humanitära verksamhet. Tack alla givare! Pengarna hjälpte fördrivna gravida kvinnor som fick hjälp att föda, skaffa utbildning, få arbete och någonstans att bo. Deras barn fick utvecklas i säkerhet på daghemmet. Alternativet hade varit ett liv i svår missär, flera hade inte överlevt. Andra hade hunnits ikapp av hedersvåld.

Oum El Banine betyder Mor och Barn. Synsättet är att de hör ihop och ska behandlas väl.

Men så är inte synsättet enligt lag, religion och tradition. Att som ogift kvinna bli gravid är faktiskt ett lagbrott, som kan ge fängelse, kvinnan betraktas som prostituerad. Barnet kan inte bli fullgod medborgare. Kvinnan fördrivs oftast från hem och familj, oavsett om orsaken varit våldtäkt eller okunskap. Sexualundervisning är förbjuden, liksom abort.

Mor OCH Barn

Oum El Banine är alltså ett slags Barnhus, men med plats även för mödrarna. Det är lika ovanligt i Marocko idag, som det en gång hade varit i Sverige.

– Mor och barn hör naturligt ihop, det vore mot naturen att dela på dem, hävdar Mme Mahjouba Edbouche, chef och grundare av organisationen.

Hon har då och då fått erbjudanden om bättre bidrag till daghemmet, om hon bara stänger kvinnohuset. Men hon har

alltid vägrat. Ekonomisk hjälp från andra länder har varit räddningen.

Opinionsverksamhet

Oum El Banine är också så mycket mer än skydd för ogifta kvinnor och deras barn. De driver en stark opinionsverksamhet för kvinnors rättigheter. På otaliga möten i stad och landsbygd lyssnar kvinnor på vad som gäller. Vad lagen och religionen egentligen påbjuder, varför det faktiskt skulle gå att inta en annan hållning än den traditionella. De hoppas att droppen långsamt ska urholka stenen, ändra på attityder.

Våldsutsatta barn

En ytterligare verksamhet är att hjälpa våldsutsatta barn. Massmedia informerar inte så mycket om våld mot barn, därför vet föräldrar ibland inte hur de ska agera. De kommer ofta till Oum El Banine och frågar om hjälp. Det kan gälla allt från att en dagmamma misshandlat barnet, till sexuella övergrepp. Organisationen

Foto: Oum El Banine

Upp till 46 barn kan det vara på daghemmet. Jallal och Amir delar artigt med sig av dagens händelser till Sven Olof från Humanisterna.

ser till att dra i rätt trådar inom sjukvård, polis och rättsväsende. Till hjälp har man erfarna socialsekreterare och advokater.

Varje krona skickas

Humanisterna Väst har Kongressens uppdrag att sköta den humanitära verksamheten. Våra två mål är norska HAMU samt det egna projekt Oum El Banine. Arbetet sköts helt ideellt och varje insamlad krona skickas till målen. Frekventa givare till Oum El Banine får även löpande gåvorrapporter. Där sammanfattas utveckling och aktuella händelser.

Sven Olof Andersson

Axplock ur Gåvorapport

För att ge en bred bild av Oum El Banines verksamhet, återges här korta sammanfattningar ur den senaste gåvorapporten. Den skrevs direkt från Agadir runt nyår, av Sven Olof Andersson och Emma Massey från Humanisterna Väst styrelse, samt av Jennie Silis, Oum El Banines samordnare i Sverige.

I en sammanfattning av året som gått skildras verksamheten på kvinnohuset och daghemmet. Hur en kvinna som övergav sitt barn hjälptes till psykiatrisk vård. Hur en annan kvinna fick återvända till sin familj, en händelse som alltid väcker uppmärksamhet.

Daghemmet utökades i höstas med

en treårsgrupp. Barnen har pysselhörna, går på djurpark och badar i havet, aktiviteter som tidigare inte kunnat utföras. Allt ett resultat av skänkta pengar och god hushållning.

Årets budget

För verksamheten 2010 behövdes en miljon dirham, cirka 900 000 kronor.

– Tyvärr blev resultatet ungefär 20 procent under den budgeten, berättar Keltoun som ansvarar för ekonomin. Donationerna räckte inte. Därför kunde vi inte genomföra allt vi föresatt oss.

För 2011 behövs drygt en miljon dirham. Men en ny givare kanske gör att budgeten håller. En belgisk kungafond

skänker 333 000 dirham per år, under tre år! Näst efter kungafonden, i storlek räknat, kommer faktiskt svenska donationer. Humanisterna och Hoppets Stjärna ligger båda runt 130 000 dirham i kommande budget.

Kämpar för våldtagen 5-åring

Föräldrarna till en femårig pojke sökte nyligen hjälp. Pojken hade hälsat på hos en bekant och kom hem sönderslagen och våldtagen. På dokumentationsfoton syns pojkens lidande. Han har svårt att hålla ena ögat öppet, ansikte och kropp har fula sår.

Familjen fick hjälp till sjukvård och rättsväsen. Mannen nekade i rättegång-

– Mor och barn hör naturligt ihop, det vore mot naturen att dela på dem, hävdar Mme Mahjouba Edbouche, Oum El Banines chef och grundare.

Ditt stöd räddar liv!

Många humanister vill hjälpa medmänniskor i nöd. Du kan stödja där mänskliga rättigheter satts ur spel genom lagar, religion eller traditioner.

Oum el Banine är en ideell organisation i Agadir, Marocko. De driver kvinno- och daghem, vilket räddar livet på kvinnor och barn. Att som ogift bli gravid strider mot lag, religion och hederstraditioner. Okunskap eller våldtäkt anses inte vara förmildrande omständigheter. Den gravida kvin-

nan mister oftast all trygghet genom att tvingas bort från familj och samhälle. Som månadsgivare får du löpande gåvorapporter från verksamheten. Du kan också ge bort ett Gåvobevis som present. Läs mer på hemsidan!

HAMU drivs av norska Human Etisk Forbund. De prioriterar projekt där kvinnor och barn förtrycks på religiösa grunder. Några exempel är omskolning av tempelprostituerade, rehabilitering av kriminella

och stöd till gatubarn. Hjälppländer finns i Asien, Afrika och Sydamerika. Läs mer på hemsidan!

Stöd med en gåva!

Humanisternas Pg: **30 87 63-2**

Märk inbetalningen med "Oum El Banine" eller "HAMU".

Varje krona skickas – allt arbete och all administration utförs ideellt!

www.humanisterna.se

insamlingar@humanisterna.se

en. Barnet tvingades själv vittna. Det räckte bara till tre års fängelse.

– Ett alldeles för kort straff, sammanfattar Mme Mahjouba, nu kämpar våra jurister för att fallet ska tas upp igen. Samhället måste markera tydligare att det här är ett mycket allvarligt brott.

Mödrar får hjälp, arbetar i utbyte

Ett nytt projekt ger fyra mödrar en möjlighet till yrkesutbildning, mat, hyra samt lite fickpengar. När kvinnorna har ledig tid från studierna, jobbar de i utbyte på daghemmet några timmar. Deras barn behåller sin plats under hela studietiden. Ett samarbete som gynnar båda parter.

Vi har träffat kvinnorna som ingår i pilotprojektet. Gemensamt är att de anser sig ha gått en mörk framtid till mötes, om de inte fått hjälp. De blev alla lurade och lämnade av männen som de trodde älskade dem. En av flickorna blev också tvingad av sin mamma att arbeta som prostituerad.

Hur gick det sen..?

Uppföljning från ett informationsmöte för ett år sedan. En flicka berättade då att hennes arbetsgivare gjorde sexuella närmanden men att hennes familj ändå krävde att hon skulle jobba kvar. Man höll kontakt med flickan och det visade sig slutligen vara pappan som utnyttjade

flickan. Naturligtvis blev det en chock för hela familjen. Oum El Banine försökte arrangera ett möte, där flickan som samtalsterapi skulle få träffa andra i samma situation för att få tillfälle att prata och bearbeta, men mamman vägrade.

En kamera över?

Kameran på Oum El Banine har gått sönder och datorerna håller på att stanna. Dokumentation är mycket viktig. Men nödlidande har fått gå i första hand. I rapporten efterlyste vi därför kameror och datorer. Inom en vecka har olika månadsgivare skänkt fyra kameror och en laptop. I nästa rapport ska vi även efterlysa några mobiltelefoner.

Radikala budskap föder drömmar hos unga

Denna text är ursprungligen från *Dagen* 22/12, 2010
Radikala budskapet föder drömmar hos unga

Självordsbombaren Taimour Abdulwahab rättfärdigade sitt agerande med citat från Koranen. Det menar författaren Jakob al Shami som granskat terroristens arabiska bandinspelning. Han säger att attentatsmannen sökte att berättiga sitt angrepp mot "otrogna" med starka religiösa argument.

För att förklara sitt självmordsattentat i centrala Stockholm lämnade Taimour Abdulwahab tre röstinspelningar efter sig, en på svenska, en på engelska och en på arabiska. Innehållet är i stort sett lika, men i den arabiska versionen inleder han med att citera Koranen, något som hittills inte uppmärksammats i svenska medier.

– Det är ganska märkligt eftersom det är det som han bygger hela sitt tal på, säger Jakob al Shami, en kristen författare som skrivit flera kritiska böcker om islam.

I den arabiska versionen nämner Taimour insatsen i Afghanistan och konstnären Lars Vilks Mohammedmedteckning som orsaker till att Sverige ska straffas, men uppmanar även svenskarna att "sluta hjälpa judar och korsfarare".

Jakob al Shami menar dock att det centrala i Taimours tal är hans Korancitat.

– Varje person som gör en sådan aktion måste rättfärdiga det genom starka argument, och det tycker han att han har i Koranen. Han tror att den som har insikter i Koranen ska förstå honom.

Gör ingen skillnad på olika tro

Taimour läser bara verserna utan att precisera varifrån han hämtat dem, men Jakob al Shami, som tidigare var muslim, har letat fram deras exakta plats. De två första verserna handlar om rätten att straffa och slå tillbaka mot dem som uppfattas som "idoldyrkare".

– Enligt detta tänkande är alla som inte tror på islam avgudadyrkare, de gör ingen skillnad på olika tro och olika nationer. De tycker att de har rätt att slå till mot alla som inte är muslimer, säger Jakob al Shami.

I det tredje citatet, som också är det längsta, talas det om Guds fiender. Jakob al Shami tror att det är ett medvetet val av Taimour som ett budskap till Lars Vilks.

– Den som hånar profeten Mohammed, muslim eller icke-muslim, måste straffas, säger Jakob al Shami.

När Jakob al Shami lyssnar till budskapet hör han ekon av den muslimska extremism som lever på Internet. Han är säker på att Taimour inspirerats av den undervisningen och hans tal, som bygger på det tänkandet, är övertygande.

– Den psykologiska innebörden av hans tal är enormt stark, det måste man förstå. Och hela detta radikala budskap föder drömmar hos unga om att göra något stort, att kämpa och dö för Allah, säger han.

Förbön för muslimer

I sitt avskedstal ber Taimour speciellt om förbön från muslimer som bor utanför Sverige, eftersom han inte verkar lita på de svenska muslimernas rättrohet. Jakob al Shami tror inte heller att den minoritet som lockas av islamism lyssnar till svenska imamers förmaningar eller argument, som att självmord är mot islam.

– Det argumentet gäller också bara i fredstid. Självord som akt är förbjuden, men inte som militär aktion. När till exempel flera palestinier gjorde självmordsaktioner så sa imamerna i Mellanöstern att det var ok enligt Koranen som ett sätt att bekämpa fienden.

I den svenska debatten framförs ganska ofta åsikten att religionen islam egentligen inte har något med den islamistiska terrorismen att göra. Jakob al Shami

”Den psykologiska innebörden av hans tal är enormt stark, det måste man förstå. Och hela detta radikala budskap föder drömmar hos unga om att göra något stort, att kämpa och dö för Allah.

delar inte den synen. Han menar att den al-Qaida-ideologi som influerade Taimour är nära kopplad till wahhabismen, den strikta muslimska tolkningstradition som är dominerande i Saudiarabien.

– Saudiarabien bekämpar idag al-Qaida, men grunden är egentligen densamma.

Förhållningssättet till Koranen

Jakob al Shami tycker att ett stort problem inom islam är förhållningssättet till Koranen. Islams heliga bok ger i vissa fall ett mångtydigt budskap. De korantexter som härstammar från Mohammeds tid i Mecka är mer försonliga, när Mohammed senare i livet verkade i Medina hårdnade tonen mot dem som inte följde honom. Enligt Jakob al Shami är det texterna från Medina som väger klart tyngst i de viktigaste muslimska tolkningstraditionerna, och det är också från dessa suror som Taimour citerar.

– Här skulle det behöva ges utrymme för mycket mer av öppenhet och diskussion i den muslimska världen. I dag får man inte kritisera Koranen, men om imamerna skulle säga att texterna från Medina inte längre är relevanta, och istället lyfte fram texterna från Mecka skulle det bli en enorm förändring inom islam, säger Jakob al Shami.

Jakob al Shami är själv uppväxt i Syrien. I sin ungdom var han en praktiserande muslim, men senare i livet blev han en kritiker av de idag dominerande muslimska traditionerna. Han kom att studera islam utifrån en sekulär grundsyn och har publicerat två böcker där han granskar islam och dess framväxt ur ett historiematerialistiskt perspektiv.

I dag är han kristen och har skrivit en kritisk bok om Koranen som snart kommer på arabiska.

– Böckerna har spridits i länder som Syrien, Libanon och Egypten, men konfiskerats i Kuwait och Saudiarabien. Men de går att läsa även där på nätet, säger han.

Jakob al Shami tror att det behövs en genomgripande reformation i den muslimska världen för att komma tillrätta med radikalismen och bristen på frihet.

Fotnot:

Jakob al Shami heter egentligen något annat.

Dessa är de citat som Taimour Abdulwahab hämtat ur Koranen. Han säger bara de ord som är inom citationstecken, den övriga texten visar dess sammanhang.

• ”Det rättvisa straffet för de som kämpar emot Gud och Hans budbärare, och som begår hemska brott, är att dödas eller korsfästas, eller att få sina händer och fötter avskurna på alternerande sidor, eller att landsförvisas. Det är för att förödmjuka dem i detta livet, sedan drabbas de av ett mycket värre straff i livet efter detta.”

Sura5/vers 33

• Det här är den perfekta religionen; ni ska inte kränka era själar (genom att slåss) under de heliga månaderna. ”Ni får emellertid förklara fullt krig mot idoldyrkarna” (även under de heliga månaderna), när de förklarar fullt krig mot er, och var medvetna om att Gud står på de rättfärdigas sida.

Sura9/vers 36

• Under de heliga månaderna får angrepp bemötas med ett likvärdigt gensvar. ”Om de attackerar er, får ni slå tillbaka genom att utsätta dem för ett likvärdigt straff.” Ni ska iaktta Gud, och var medvetna om att Gud är med de rättfärdiga.

Sura 2/ vers 194

Den svenska översättningen är från message-universal.com/InternationalLanguages/SwedishQuran.aspx. Enligt uppgift ska den i detta fall ligga nära den arabiska originaltexten.

Bibeln och arkeologerna

Av Hans Furuhausen
Natur och kultur, 2010

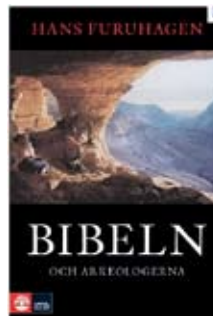
Hans Furuhausen, bl. a. forskare i antikens historia, har kommit med en uppmärksam bok kallad "Bibeln och Arkeologerna". En lika välkommen som lärorik kritik av hur vetenskapligheten allt som oftast fått stryka på foten, när utgrävningar och fynd från det gamla Israel/Palestina har tolkats. Istället för att ifrågasätta de religiösa skrifterna och pröva källornas tillförlitlighet, har många låtit sig styras av dem i sin jakt på spännande upptäckter. Att mycket i Bibeln varit myt och propaganda i kampen om land och resurser i regionen, det har man inte velat förstå.

Ända in i vår tid har det varit en närmast allmän uppfattning att Bibeln historiskt sett trots allt är en ganska tillförlitlig källa. Folk har velat tro att namn, platser och tidpunkter är någorlunda korrekt angivna. Den mytologisering som vi tar för given när vi studerar de stora flodkulturer eller t. ex. den antika grekiska traditionen har inte alls överfört i vår syn på Gamla testamentets dunkla förflutna. Till

stora delar vet man faktiskt inte varken när eller vem som författat olika Bibeltexter. Ofta saknas till yttermera visso såväl oberoende samtida dokument som modern arkeologisk forskning, vilka kan bekräfta historierna.

Allt ifrån skapelseberättelser till idealiserade bilder av forna kungarikerna och krigshjältar manar annars till försiktighet, när man önskar koppla till autentiska händelser. Ofta är redogörelsen skriven – för att inte säga konstruerad – långt senare än de episoder den avhandlar. Den är gjord i avsikt att berättiga makt eller andra anspråk i den tid då den kom till, inte för att ge en korrekt bild av det förflutna.

I Aten ville man styra med hjälp av förnuftet, men i det Gamla testamentet hänvisas sonika till Guds lag: "... det finns en viktig skillnad mellan Grekland och Mellanöstern – i de grekiska samhällena

fick prästerna aldrig någon maktposition. Den grekiska kulturen är sekulär, där finns filosofer, men inga profeter eller predikanter."

"Bibeln och Arkeologerna" är starkt rekommenderad läsning. Förvånande är till slut ändå att författaren tycks lämna de kriterier han använder på det judiska Gamla

Testamentet och visar sig benägen att acceptera en historisk Jesus, som ju inte heller har stöd i samtida icke-religiösa källor. Här haltar det litet och de kronologiskt osäkra och motsägelsefulla evangelierna blir plötsligt till en historiebok(?), även om Furuhausen visst raljerar en del också med den kristna traditionen av övertolkningar och missbruk när det gäller fynd och förfalskningar i den mindre nogräknade arkeologins fotspår.

Staffan Gunnarson

Unga Humanister på frammarsch

Unga Humanister har kommit igång på allvar och avslutade året 2010 med att göra en ordentlig värvningsdrive. Som resultat har vi nu närmare 1 300 medlemmar och har äntligen uppnått de mål som krävs för att vi ska bli berättigade till samma typ av löpande statsstöd som t.ex. Ny Generation (se artikel på sid 15) har fått i flera år.

Annat som hänt under 2010 är att vi upprättat ett kansli som leds av vår generalsekreterare Thomas Mattsson. Felicia Gilljam, som tidigare satt i styrelsen, är nu förbundets administratör och finns till för att hjälpa medlemmar aktivera sig. Kansliets arbete utgår ifrån vår fina lokal på Kungsholmen i Stockholm, där även lokalföreningen Unga Humanister Stockholm brukar ha aktiviteter.

Under våren 2011 fokuserar vi vårt nationella arbete på vårt filosofi- och jämställdhetsprojekt "Makten över tanken – en fråga om kön". I en undersökning av Göteborgs Universitet framkom att långt fler tjejer och killar i gymnasieåldern ser filosofi som något manligt än som något kvinnligt. När man hör ordet "filosof" blir bilden som dyker upp oftast

en äldre herre, gärna med skägg. Varken kvinnor eller ungdomar verkar ha något att säga till om när det gäller filosofi. Men måste det verkligen vara så? Vem är det egentligen som har makten över tanken, och kan den skeva maktbalans vi ser idag förändras?

Lyfta fram kvinnliga förebilder

Syftet med vårt projekt är att uppmuntra unga tjejer att intressera sig för filosofiämnet, bland annat genom att lyfta fram kvinnliga förebilder inom filosofi och vetenskap. Och inte bara det: Ett av våra viktigaste budskap är att vi alla måste ta makten över våra egna tankar! Under projektets gång kommer vi att skapa en grym bok, roligt studiecirkelmateriale, ett antal större seminarier, ett tjugotal föreläsningar samt utöka vårt samarbete med filosofiska föreningar och institutioner runt om i Sverige.

Leder projektet gör Nadja Tham, som är 25 år, studerar filosofi och har ett brinnande engagemang för humanism och jämställdhetsfrågor. Det finns massor av saker att göra i projektet och

den som är intresserad kan läsa mer på vår hemsida eller kontakta Nadja, e-post: nadja.tham@unghum.se.

Detta är förstås inte det enda sättet som man kan engagera sig i Unga Humanister. Vi söker alltid peppade ungdomar som vill hjälpa till att starta nya lokalföreningar på sin ort, eller intresseföreningar runt en särskild fråga. En intresseförening som redan är på gång är Unga Skeptiker, som kommer att syssla med kritiskt tänkande och verka mot pseudovetenskap och andra villfarelser. Även på Stockholms Universitet och i Uppsala kommer det snart att finnas föreningar, samt flera andra orter.

Under 2010 lade vi grunden för en stabil organisation att växa ifrån. Under 2011 ska vi få igång verksamhet i alla delar av landet för att under 2012 vara den naturliga organisationen för alla som ser världen som den verkliga är.

Unga Humanister
www.unghum.se
kansli@unghum.se
Tel: 08-604 03 65

Svårt att vara tyst när religion förtrycker människor

• Replik till S Abrams, HI 4/2010

Vi ska givetvis försöka förstå i betydelsen att veta varför. Vi ska försöka förstå resonemangen, förklaringarna och mekanismerna bakom olika företeelser. Men inte nödvändigtvis själva anamma företeelsen i fråga, eller ens alltid gilla läget. Det finns religiösa som bättre borde lära sig att förstå andra människor, inte bara att förstå Humanister. Många religiösa har oerhört liten förståelse för att deras religionsutövning får ovälkomna konsekvenser utanför dem själva.

Jag ser ingen poäng i att håna enbart i syftet att håna. Är ofta oenig om vad som är hån och vad som är humor. Att någons uppfattning inte ska bemötas med hån innebär inte att den förtjänar respekt. En del religiösa är själva hånfulla. Visserligen ska man alltid behandla andra bättre än

vad de förtjänar, men även vi Humanister kan tappa humöret när vi blir illa bemötta, så det är ju rent mänskligt att även vi någon enstaka gång kan uttrycka oss lite olämpligt.

Jag ser det inte som att det alltid ska vara fråga om att få de religiösa att ändra sin åsikt. Många är dessutom så starkt religiösa att det är ett ogörligt jobb. Det viktigaste är ofta att få de religiösa att ändra sättet de lever ut sin religion på, just för att det ofta får ovälkomna konsekvenser för andra.

Om någon känner hat mot religion så kanske det beror på religionen, att hatet inte är helt utan orsak så att säga. Man ska ju inte klandra brottsoffret för att den hatar brottslingen. Alla människor hatar nog något, men man ska alltid vara på sin vakt så att hatet inte spårar ur.

Humanisternas principer har ett egenvärde. Av humanismen följer bl.a. att tron på gud(ar) och liv efter döden inte är något att ta för rimligt. Jag önskar också att vi kunde tala mindre om religion, men vi kan inte låtsas som att de inte finns, vi måste tyvärr förhålla oss till dem, och det gör vi bäst genom att vara överlag kritiska. Som Humanist är det svårt att vara tyst när religion förtrycker människor, och det är tyvärr mycket vanligt, även om den också kan vara positiv för enskilda människor. Religion är inte roten till allt ont. Vi Humanister ska självklart vara självkritiska.

Nu har jag inte läst Gerles bok eller hängt med i alla turer där, men om hon har faktafel i sin bok om oss är det självklart att vi ska påpeka detta.

Svante Nevéus, Uppsala

Kritiken måste vara saklig

• Replik till S Abrams, HI 4/2010

Susan Abrams kritik av Humanisterna och Christer Sturmark manar till ett svar av principiellt slag.

Vid samtal i små sällskap tilläts man ibland påstå saker som är tvivelaktiga eller kanske till och med osanna. Inom större grupper av människor, till exempel i offentliga sammanhang, råder strängare krav på att det man säger ska vara korrekt. Ju större auditorium, desto strängare krav.

Om man skriver en bok riktar man sig till hela svenska folket och då måste man vara särskilt noga med sanningshalten (såvida det inte är fråga om skönlitteratur eller liknande). Inom universitet och högskolor råder stränga krav på korrekthet och man ska ange varifrån man fått

olika sakuppgifter. Man måste dessutom tåla att få sina skrifter kritiskt granskade. Den som ger sig in i leken får leken tåla, säger ordspråket. Det är viktigt att inse att kritik är nödvändig för att upprätthålla en hög kvalitet i verksamheten. Men kritiken måste vara saklig. Den måste vara möjlig att försvara sig mot. Ord som hat, hån och härskarteknik hör inte hemma i sammanhanget.

Elisabeth Gerle är adjungerad professor i etik vid Uppsala universitet och hon borde veta att hålla sig till den akademiska stringensen. Jag lyssnade, liksom Susan Abrams, på den debatt som hölls i ABF-huset den 14/9 mellan Gerle och Sturmark. Där framkom att Gerle i sin nya bok (jag har inte läst den) riktar trista anklagelser mot Humanisterna. Sturmark

frågade Gerle vilka av Humanisternas officiella dokument eller uttalanden som ligger till grund för hennes påståenden. Hon hade inget svar att ge, trots att frågan upprepades. En professor som inte kan försvara sin egen skrift tappar en stor del av sin trovärdighet. Särskilt illa är det om anklagelser som riktats mot annan part visar sig obefogade.

Risken med den typ av kritik som Susan Abrams framfört är att den kan få debattörer från Humanisterna och andra att avstå från att påpeka genanta oklarheter, brister och felaktigheter av hänsyn till motparten. Det skulle leda till en minskad stringens i det offentliga samtalet och i förlängningen till en lägre intellektuell nivå i Sverige.

Svante Brandänge, Stockholm

Glapp mellan retorik och praktik

• Replik till Svante Nevéus och Svante Brandänge

Svante N kan jag hålla med, i stort sett, men det känns som att vi inte pratar om samma sak. Att många religiösa har liten förståelse för icke-troende eller inte förstår konsekvenserna av egen religionsutövning tycker jag stämmer. Likaså att en del religiösa är hånfulla och att hat mot

religion kan bero på religionen som sådan. Men det är inte särskilt relevant då jag skrev om missnöjet med *Humanisternas* religionskritik, glappet mellan retorik och praktik, en snäv och ovanlig tolkning av begreppet humanism och liknande. Naturligtvis bör vi inte hålla tyst om religionens förtryck av människor men jag ansåg inte alls att skriva kritiskt om reli-

gion i allmänhet och det gjorde jag inte heller.

Temat i mitt inlägg 4/2010 var snarare om vilket uttryck Humanisternas kritik av religion tar – som var delvis fallet i mina tidigare inlägg också. Ja, visst ska Humanisterna vara självkritiska. Men alltför ofta händer det att man inte möter motpartens argument, kanske inte riktigt →

förstår dem, vill undvika dem. Dessvärre verkar det som om man själv vill bestämma vilken kritik man fokuserar på. Faktum att en individ, eller företrädare, från en organisation kritiserar sig själv betyder inte att den tar itu med den viktigaste kritiken. Man hoppas kanske kunna distrahera andra från vettigare skäl till kritik.

Jag gissar att många i Humanisterna blev paffa när Elisabeth påpekade en likhet mellan Humanisterna och Sverigedemokraterna. Definitivt inte deras åsikter eller hela deras väsen utan en viss benägenhet att ge enkla svar på svåra frågor. Vi vill att Humanisterna ses som en rak motsats till SD, som liknar motparterna islamister och konservativa kristna i viktiga avseenden. Vilken eventuell knäck i Humanisternas självbild hade Elisabeths påstående lett till om man hade tagit det på allvar.

Svante B:s replik förbryllar mig. Det verkar som om han tror att mitt inlägg var främst ett naivt försvar för någon som är skyldig till sakfel. Men mitt väsen närdes av mer än 40 års yrkesarbete med språk som främsta verktyg. Jag är närmare pedant än någon som negligerar sakfel. Någoting annat stod på spel i det aktuella fallet.

Trist att Svante B – som struntade helt i den första hälften av mitt inlägg – inte tar upp mina *argument* i den andra hälften heller. I stället underlättar han för sig själv om inte helt med avsikt när han fastnar för sakfel i Elisabeths bok. Jag gissar att hennes slarv berodde på den press hon var under för att skriva och få boken publicerad till en viss tidpunkt. Vilka märkliga slutsatser Svante drar, t. ex. att min kritik är av den typ som kan påverka debattörer från Humanisterna och andra

att undvika att kritisera motpartens slarv. Det kan leda till en lägre intellektuell nivå i Sverige! Jag efterlyste faktiskt en *högre* intellektuell nivå, till exempel, en vettig debatt mellan Christer och Elisabeth i stället för listan över sakfel. Jag hoppades självklart på att den första hälften av mitt inlägg skulle väcka livlig respons från läsare som fokuserar på det som jag faktiskt skrev om.

Förolämpad av Svante B? Nja, hans replik är snedvriden och visar vad som händer när en människa tror på det som hon *vill* tro på trots bevis på motsatsen. Det är inte precis något exempel på kritiskt tänkande. Jag måste konstatera att det hån och härskarteknik som rådde under den aktuella debatten 14/9 även leder till en lägre *mänsklig* nivå.

Susan Abrams

Läs Koranen och ni ska finna blod

Jag är medlem i förbundet sedan länge och tycker att ni i ledningen gör ett fantastiskt jobb! Själv försöker jag efter förmåga att i vardagen kämpa för det sekulära samhället.

Många av förbundets texter är kritiska mot islam, vilket jag tycker är bra. Men en infallsvinkel jag saknar är en närläsning av Koranen.

Jag har nyligen läst boken "The end of faith" av Sam Harris. Han hävdar att Koranen är ytterst våldsförhärjande, och på sidorna 117–123 har han en flod av citat ur Koranen som är fruktansvärda! Två exempel: "Those that deny God's revelations shall be sternly punished"; "... God may test the faithful att annihilate the infidels".

Jag har jämfört med den svenska över-

sättningen av Koranen (Wahlström & Widstrand 2003) och där finns samma avsnitt – de svenska formuleringarna är lite mildare men i sak desamma.

Islam hävdar ju ständigt att de är emot våld, att deras religion är kärleksfull och tolerant. Men deras "heliga bok" säger motsatsen – Sam Harris kallar sammanfattningsvis islam för "a thoroughgoing cult of death"!

I den sekulära kritiken av islam bör även deras "heliga bok" granskas, anser jag. Att så inte sker gissar jag beror på att ingen vettig människa orkar läsa eländet, för i sak är boken rena rappakaljan sida upp och sida ner.

Genomsnittsmuslimen vet sannolikt lika lite om vad som står i Koranen som den genomsnittskristne vet vad som står i

Bibeln. Men jag är övertygad om att imamerna vet vad som står i boken, men det vill de nog helst att det ska förbli okänt för allmänheten, för det är ju inte rumsrent i ett demokratiskt samhälle.

Men de militanta muslimerna vet säkerligen vad Koranen säger – nämligen att de som goda muslimer förväntas döda "de otrogna"! Så vitt jag kan finna är därför talibanerna, mullorna i Iran, Hizbollah, Hamas m.fl. fullständigt rättrogna muslimer, eftersom de följer "guds bud", vilket ju Koranen uppges vara. Döda de otrogna!

Önskemål: Att någon lämplig person närläser Koranen och lyfter fram dess blodtörstiga sidor.

Hans Cagnell, Stockholm

Det finns en antidemokratisk "antirasism"

Våra motståndare försöker rasiststämpla oss, och därför tycker en del Humanister att vi i högre grad måste börja "väga våra ord". Det är inte fel att vara försiktig med vad man säger, vi bör dock undvika att låta oss skrämmas till att bli alltför defensiva. Antirasismen kan nämligen vara en bedräglig etikett.

Maciej Zaremba har framhållit att an-

tirasismen är många ex-kommunisters nya projekt, sedan proletariats diktatur fallit i vanrykte. Ibland står den i deras föreställningsvärld för samma saker som det gamla begreppet: revolutionär socialism, antiborgerlighet, i värsta fall antidemokrati. Deras bakgrund gör att de känner samhörighet med den totalitära islamismen, och därför får de givetvis

svårt att fördra den demokratiska sekulärhumanismen.

Detta bör vi vara medvetna om. Det är viktigt att bemöta odemokratisk propaganda även när den togförs som antirasism. Inte minst för den riktiga antirasismens skull.

Lars Torstensson

Är vi verkligen partipolitiskt obundna?

Av medlemsenkäten framgår att flertalet medlemmar i Humanisterna röstar borgerligt, främst på folkpartiet. Samtidigt säger sig Humanisterna kämpa för vetande i stället för enbart tro. Har man då aldrig lyssnat på våra folkvalda företrädare, främst utbildningsminister Björklund, vilken aldrig stöttar sig på vetenskapliga undersökningar eller på den samlade lärarkårens erfarenheter, när han uttalar sig om hur skolan ska ordnas. Han tror att det är bra med betyg från tredje klass

och betygslänkande omdömen redan i förskolan. Han anser att en skola som syftar till att ge eleverna möjlighet till självutveckling, eget tänkande och skapande är flummig och tror att disciplin och mer pluggande av fakta ger bättre utdelning – frågan är om vad.

Förbundet ska ju vara partipolitiskt obundet, men jag undrar hur det egentligen är med den saken. Varför hör man annars inga Humanister vända sig mot denna politiska tro?

Det fanns en tid då riksdagen fattade beslut som grundades på ordentliga utredningar, något som numera tycks anses alltför långdraget och tråkigt varför det blivit allt vanligare att politiker grundar sina ställningstaganden på vad de tror är rätt – oftast detsamma som vad de önskar ska vara sant.

Se där, en tro väl så viktig att bekämpa som den religiösa.

Per Falk, Gävle

Intellektuell ärlighet värt att kämpa för

I nummer 4/2010 av HumanistInfo skriver signaturen Åström om ateister som dikterar vad religiösa människor bör eller inte bör tro på. Han kommer där mer kritik emot min egen artikel, som också publicerats i HumanistInfo (nr 1/2010). Jag känner mig nödgad att svara på detta, och reda ut några missuppfattningar.

Avsikten med min artikel var först och främst att peka på det uppenbara hyckleriet inom svenska kyrkan idag, och det absurda i att hävda bibeln som guds ord och samtidigt förneka vissa av sakerna som står där, då de är inkompatibla med vår moderna syn på verkligheten.

Fokus i artikeln låg först och främst på debatten mellan Olle Carlsson och Christer Sturmark, som jag tyckte tjänade ganska bra som ett typexempel på hur en debatt mellan en kristen och en skeptiker kan se ut.

Det är naturligtvis inte ateistens uppgift att definiera de gudar hon inte tror på (en lista som skulle kunna göras hur lång som helst), en ateist svarar på och förhåller sig till de tolkningar och beskrivningar av begreppet gud som de troende lägger fram. Den praktiskt nödvändiga frågan från ateisten till teisten är: vad tror du på och varför? Det är alltid utgångspunkten i en diskussion om guds existens.

Den neutrala, ateistiska ståndpunkten innebär att man svarar på de religiösa beskrivningar av vad gud är för någonting, inte att definiera en gud och sedan förkasta just den definitionen. Detta på grund av det enkla faktum att gud kan definieras på ett sådant sätt att även en ateist skulle kunna vara "troende". Det räcker med att kalla solen för gud, så skulle väl inte ens den mest hårdnackade skeptiker

förneka att den guden finns, men frågan är om det är särskilt nödvändigt att byta namn på solen till gud. Allting handlar således om definitioner.

Men ord och begrepp har inneboende betydelse, de kommer så att säga med ett visst "bagage". Om man väljer att kalla sig kristen kan man inte sedan distansera sig ifrån i stort sett allt som kristendomen historiskt har stått för, de delar eller utfall av religionen som är uppenbart omoraliska och/eller obekväma för den troende. Jag är den förste att uppskatta svenska kyrkans moderna betoning på gemenskap, kärlek och medmänsklighet, men i mina ögon har de vid det här laget skalat bort så pass mycket av vad kristendomen historiskt sett har stått för, att det nästan inte längre finns någon anledning för dem att kalla sig kristna.

Att försvara vissa delar av bibeln och förkasta andra samtidigt som man hävdar att hela texten är guds ord är hyckleri. Om vi ateister inte ska få peka ut det absurda i detta, vem ska då göra det?

Som humanist anser jag det nästan vara en plikt att replikera och kritisera ogrundade uttalanden om verkligheten. Men jag skulle aldrig aktivt söka upp kristna människor, konfrontera dem med mina egna frågor och sedan kalla deras svar ologiska, inte minst för att detta skulle vara ett oerhört slöseri med tid. Det är de kristna själva som har lagt fram påståendet "gud existerar", ateistens eller skeptikerns roll är att ställa motfrågan: "vad har du för bevis för detta?"

En religion med inflytande i samhällslivet som står oemotsagd och inte kritiserats kan få allvarliga konsekvenser, även i ett sekulariserat land som Sverige, och

inte bara för de troende. Därför anser jag det vara viktigt att ifrågasätta religionen i allmänhet och (eftersom vi fortfarande bor i ett land där de kristna är i majoritet) kristendomen i synnerhet.

Människor måste naturligtvis få tro på precis vad de vill, även logiskt motsägelsefulla saker. Vill en människa tro på att det finns fyrkantiga cirklar ska de naturligtvis få göra det. Men då borde de också stå för det och kalla det vid dess rätta namn, speciellt om de söker inflytande i samhällsdebatten och över enskilda människors liv, som ju svenska kyrkan gör.

För enligt mig är svenska kyrkans tolkning av kristendomen i mångt och mycket en fyrkantig cirkel, totalt oförenlig med den gud som finns beskriven i bibeln och hans moraliska läror, och jag skulle vilja att de stod för det. Så det handlar inte så mycket om att tala om för kristna vad de bör eller inte bör tro på, utan om intellektuell ärlighet, att kunna stå för det man tror på och se det för vad det är. Intellektuell ärlighet är en av de saker i världen jag respekterar så pass mycket att jag skulle kunna kalla det en dygd. Det är intellektuell ärlighet som för mänskligheten framåt, och denna intellektuella ärlighet är vad jag efterfrågar från de kristna idag.

Det är här jag anser att skeptikern och ateisten har ett moraliskt övertag; en ateist bygger inte sitt liv på önsketänkande, ateisten accepterar sanningar om verkligheten även om de är obekväma eller oönskade. Detta är någonting fundamentalt, någonting att värna om, en intellektuell ärlighet värd att kämpa för.

Karl Henrik Karlsson

Humanisterna

Organisationsnr: 802009-5348

www.humanisterna.se

e-post: info@humanisterna.se

Förbundskansli: Humanisterna,

Box 16241, 103 24 Stockholm,

tel. 08-508 622 90,

Plusgiro: 66 36 59-1

e-post: kansli@humanisterna.se

Lokalavdelningar

Humanisterna Dalarna

Ordförande: Lars Broman

tel. 023-101 77

lars.broman@humanisterna.se

Humanisterna Jönköping

Kontaktperson: John Abramsson

jonkopings@humanisterna.se

Humanisterna Kalmar

Ordförande: J Kenneth Andersson

jka.advisory@telia.com

Humanisterna Sjuhärad

Ordförande: Pia Ulvegärde

tel. 070-218 53 19

sjuharad@humanisterna.se

Humanisterna Stockholm

Ordförande: Rebecca Hybbinette

stockholm@humanisterna.se

Humanisterna Syd

Ordförande: Andreas Palmqvist

tel. 0736-63 62 12

syd@humanisterna.se

Humanisterna Umeå

Kontaktperson: Rune Åkerlund

tel: 070-655 86 69

umea@humanisterna.se

Humanisterna Uppsala

Ordförande: Anders Martinsson

tel. 0709-13 63 23

uppsala@humanisterna.se

Humanisterna Värmland

Kontaktperson: Dag Nordmark

dag.nordmark@bahnhof.se

Humanisterna Väst

Kontaktperson: Urban Jansson

vast@humanisterna.se

Humanisterna Örebro

Ordförande: Fredrik Idevall

tel. 070-572 63 69

orebro@humanisterna.se

- Flera lokalavdelningar skriver blogg. Gå in på respektive avdelnings hemsida och se vilka som gör det.

Kommentar

Christer Sturmark, ordförande

Kallt årsslut med optimism för framtiden

Det blev en ovanligt kall vinter i år. Inte minst med tanke på att Sverige attackerades av sin första självmordsbombare, mitt i centrala Stockholm under julhandeln. Vi tvingas nu räkna Stockholm till listan av världsstäder som drabbas av terrorattacker. I detta läge är det viktigt att agera förnuftigt och inte reagera irrationellt i panik.

Idén om ett liv efter detta och belöning i paradiset är en av mänsklighetens farligaste myter. Idén om det lockande paradiset har motiverat många religiöst färgade konflikter genom historien, alls inte bara inom islam utan också inom kristendomen och andra religioner. Det är först när vi inser att vi bara äger ett liv som vi fullt ut kan ta ansvar för varandra.

Vi vet idag att självmordsbombaren var muslim och agerade i islams namn. Men vi får aldrig hemfalla åt kollektiviseringen av människor. Självmordsbombaren är lika lite representativ för alla muslimer, som de nynazister som samma dag marscherade i Salem "till svenskhetens försvar" är representativa för alla svenskar.

Centralt i den sekulära humanismen är att betrakta och bedöma varje enskild människa som en egen individ. Ingen annan än terroristen och hans eventuella medhjälpare ska behöva stå till svars för sina handlingar.

Niqab i skolan?

Det råder en politisk naivitet i Sverige vad gäller synen på religionens roll i samhälle och politik. Ett exempel på detta var DO:s beslut i fallet med niqab i skolan. DO skrev: "Att utesluta en elev från undervisning bara för att hon bär niqab, utan att ta hänsyn till de specifika förutsättningarna för deltagandet, strider enligt DO:s uppfattning mot diskrimineringslagen".

Vi har en diskrimineringslag som har till ändamål att "motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder". Men formuleringen

lider av en allvarlig begreppssammanblandning som dessvärre möjliggör DO:s tolkning.

En av lagens diskrimineringsgrunder avviker på ett avgörande sätt från de andra: "Kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet (hudfärg etc), funktionshinder, sexuell läggning och ålder" är alla egenskaper, medan "religion eller annan trosuppfattning" däremot är ställningstaganden.

Egenskaper och ställningstaganden är i grunden två olika saker och kan inte hanteras på samma sätt i en lagtext. Så länge våra politiker och lagstiftare inte ser denna skillnad, har Humanisterna ett viktigt opinionsarbete att göra!

Sans magasin

I januari kom premiärnumret av Sans, ett existentiellt magasin i upplysningens anda. Den är resultatet av ett omfattande utvecklingsarbete av den tidigare tidskriften Humanisten. Namnbyte, ny konceptuell design, ny grafisk profil och ett bredare innehåll ska locka flera till humanismen. Sans är numera ett samarbetsprojekt mellan Humanisterna och Fri Tanke förlag. Medlemmar i Humanisterna har som tidigare 25 % rabatt på prenumerationsavgiften. Den får du genom att beställa en prenumeration på www.prensenservice.se och ange Internetkoden: 221-221116. Sans kommer också att finnas i väl sorterade Pressbyråer. Vi hoppas att den humanistiska värdegrunden ska spridas på ett bredare sätt genom denna satsning.

Humanisternas utveckling

2011 ser ut att bli ett positivt år för Humanisterna på många sätt. Vår ekonomi har kraftigt förbättrats under året, och flera nya lokalavdelningar har sett dagens ljus. Jag hoppas att Humanisterna fortsätter att utvecklas i denna riktning, med fler lokala aktiviteter och nya lokalavdelningar. Idag äger vi ett politiskt inflytande i Sverige. Nu gäller det att motivera och inspirera människor vi möter i vardagen att verkligen gå med i Humanisterna för att stödja vårt viktiga arbete. Kom ihåg: Godhet kommer inifrån, inte uppifrån!

Några noteringar från Förbundsrådet

Trots inställda och försenade tåg, dåligt väglag och vintersjukdomar, lyckades 17 personer från förbundsstyrelsen och 8 av våra 12 lokalavdelningar ta sig till Örebro för Förbundsrådet den 11 december 2010. Förbundsrådet är ett rådgivande organ till förbundsstyrelsen som träffas åtminstone två gånger om året.

Lokalavdelningen Örebro stod för ett bra arrangemang och dess ordförande Fredrik Idevall inledde mötet med att berätta något om verksamheten i Örebro, en religiös, segregerad stad med engagerad lokalpress och – radio. Avdelningen lockade många i höstas med temat sekulärt samhälle, under våren kommer temat religionsfrihet.

Bland ämnen som behandlades var:

- Förbundet Humanisternas organisation

och dess representativa demokrati

- Den nya månatliga podcasten
- Korta rapporter om arbetsgrupperna som tillsattes efter fjolårets Kongress – för översyn av idéprogrammet, demokratin, och IT-strategin
- Sommaren 2011 konfirmations-läger, där fyra läger med ca 100 deltagare planeras
- Rapport om projektet Kvinnors utsatt-het i religiösa kontexter

En mer ingående diskussion fördes om förbundets ekonomi och om budgetarbetet inför år 2011. Därtill ett resonemang om modellen för medelstilldelning för aktivitet till lokalavdelningarna, som ständigt ses över och förfinas. En stor samsyn i frågan uppnåddes. Preliminär budget beslutas av förbundsstyrelsen den

23 januari; definitiv budget av Kongressen den 17 april.

Avdelningarna är ålagda göra en ekonomisk redovisning till Kongressen i form av en verksamhetsberättelse och resultaträkning.

En arbetsgrupp inom förbundsstyrelsen ser över medlemsavgifterna för att bli a, som det motionerades om på förra årets Kongress, se om en pensionärsrabatt kan införas. Värdefulla synpunkter framkom.

Andra punkter på dagordningen var:

- Kommunikation med lokalavdelningar
- Slutsatser ifrån medlemsenkäten
- Mediastrategi
- Medlemsvård
- Bistandsverksamheten.

Ellis Wohlner

Revidering av idéprogrammet

Den så kallade Idégruppen som arbetar med att se över Humanisternas idéprogram presenterade i januari ett utkast för förbundsstyrelsen.

Vi har tyvärr inte lyckats ta fram ett färdigt förslag. Idéprogrammet är grunden för Humanisternas verksamhet och det är viktigt att alla medlemmar och lokalavdelningar få tid och möjlighet att diskutera innehåll och formuleringar. Förbundsstyrelsen beslutade därför att ge

Idégruppen längre tid att ta fram ett förslag och genomföra en remiss och bred diskussion.

Några lokalavdelningar har lagt in möten om idéprogrammet i sina program och jag vill uppmana fler lokalavdelningar att göra samma sak. Hör av er!

Fredrik Idevall

Sammanställande i Idégruppen
fredrik.idevall@humanisterna.se

Statistik över ceremonier utförda av officianter inom Humanisterna 2010

Område	Barnvälkomnande	Vigslar	Begravningar
Stockholm/Uppsala	61	133	103
Östergötland	4		1
Örebro	7	9	1
Dalarna	4	22	
Söderhamn		3	
Göteborg	26	10	3
Skåne	12	11	2
Umeå	1	16	
Lycksele		2	
Hela landet	115	204	112
Totalt antal ceremonier: 431 stycken			

Vill du veta mer, få tips om ceremonier och läsa om de olika tjänster Humanisterna erbjuder, gå in på www.humanisterna.se

HUMANISTERNA

Kallelse: Kongressen

Årets Kongress hålls den 17 april, kl 10–16, i ABF-huset på Sveavägen i Stockholm.

Totalt ska 59 kongressombud utses av de 12 lokalavdelningarna som fanns vid årsskiftet: 25 av Stockholm; 8 av Väst; 7 av Syd; 5 av Uppsala; 3 av Dalarna; 2 vardera av Umeå, Sjuhärad; Örebro och Värmland; och 1 vardera av Kalmar, Skaraborg och Jönköping.

Viktiga hållpunkter inför Kongressen:

- *Motioner*: ska vara förbundsstyrelsen till handa senast den 6 mars.
- *Ombudens namn*: ska vara kansliet och Ellis Wohlner till handa senast den 20 mars.
- *Kongresshandlingar*: ska skickas ut till alla ombud och andra berörda senast den 3 april.

18:e Humanistiska världskongressen

Den 12–14 augusti 2011
Oslo Congress Center, Norge
www.human.no

Tema: Humanism and Peace

Välkommen till Stockholmsavdelningen

Vi har ett gott samarbete i styrelsen och på medlemmarnas initiativ satt igång ett flertal verksamheter. Det är ett antal basgrupper, en för ex-kristna, en skolgrupp, en pridegrupp och en ceremonigrupp, som är aktiva. En annan del av vår verksamhet är läsecirklar och seminarier. Vi träffas varje sista tisdag i månaden kl 18:00 på pub och restaurant Bysis på Hornsgatan i Stockholm för att prata och umgås. Dit är alla välkomna.

Vi har organiserat en europeisk konferens i Stockholm och deltagit i en internationell konferens i Kairo med kvinnor från Europa, USA, Mellanöstern och Afrika.

2008 fick vi, i all ödmjukhet, ta emot ett arv från Ivan Martin, en gammal medlem som stod Gunnar Ståldal nära och

som ville främja Stockholmsavdelningens arbete. Vi känner stor tacksamhet inför detta, samtidigt som vi vet att det medför ett stort ansvar, och genom att visa att vi är kloka och ansvarstagande nog att hantera detta arv enligt önskemål, ser vi till att det kommer Stockholmshumanisterna och hela förbundet till godo på bästa sätt. Vi har lyckats förvalta och öka dess värde, trots att vi har använt en del för verksamheten.

För att vi ska kunna utvecklas både på bredden och på djupet måste vi basera vår verksamhet på kloka beslut och aktivitet från medlemmarna.

Vi har flera grupper att värna om och uppmuntra till samarbete och medlemskap. Det är bland annat invandrare som har flytt från förtryck, både politisk och

religiös, ungdomar och pigga pensionärer.

Även DU behövs!

Ska demokratin fungera måste den få syre och vara vital.

Kom till årsmötet, fundera på förslag (motioner) eller om du vill att årsmötet ska ställa sig bakom något förslag inför kongressen.

Väl mött! Se kallelse nedan.

Rebecca Hybbinette
ordförande i Stockholm

Humanisterna Stockholm kallar till årsmöte den 10 mars, med start kl. 18.00 på ABF, Sveavägen 41. Motioner bör vara Stockholmshumanisterna tillhanda inför årsmötet och för förberedelse inför kongressen senast 15 februari.

Visst kan vi bli fler humanister!

Medlemskap i Humanisterna kostar 300 kr per år.

Ungdomar (upp till 25 år) och studerande betalar 150 kr per år.

Studerande över 25 år kan skicka in ett inskrivningsbevis från universitet, högskola eller motsvarande för att erhålla den lägre avgiften.

Om ni är flera personer i ett hushåll som vill gå med kostar medlemskapet 80 kr för de "extra" hushållsmedlemmarna.

Man måste ha fyllt 12 år för att bli medlem i Humanisterna.

www.humanisterna.se
Gå in på "Bli medlem"

Lokal information

Kalmar

Händer framöver

- Humanisterna Kalmar har humanistpub på after work varje första måndag i månaden på Pipes of Scotland, Stortorget 14, från 17.00
- Humanisterna Kalmar har **Årsmöte** söndag 6 mars kl. 13.00 Lokal: Stadsbibliotekets samlingsal i Kalmar. Johan Sigmert talar under rubriken ”Humanisten en inskränkt cyniker?”

Stockholm

Händer framöver

Sista tisdagen varje månad.
Pubkvällar på Bysis
Hornsgatan 82

Syd

Årsmöte Humanisterna Syd den 7/3 kl. 19.00 Ungdomens Hus, Norra Skolgatan 10B (Sal 4).
Övrig information läggs ut på humanisternasyd.wordpress.com.
Andreas Palmqvist, ordförande

Umeå

I Umeå kommer vi att ha två typer av regelbundet återkommande aktiviteter den närmaste tiden. Humanistpubar på Pub Rött nära universitetsområdet, och diskussionskvällar med gästföreläsare på Bokcafé Pilgatan.

Laila Tellström planerar dessutom att dra i gång aktiviteter för er som bor i Luleå och dess närhet. Var uppmärksam på e-postutskick från Luleåavdelningen om detta.

Vi hoppas att du får vårt e-brevsblad ”Humanisten Umeå”. Om inte, anmäl din aktuella e-postadress till kansli@humanisterna.se.

Och för dig som inte har en e-postadress har vi en blogg: <http://humumea.blogspot.com/>, som alltid har det senaste.

Händer framöver

Humanistpubar på Pub Rött kommer vi att ha en torsdag i månaden kl. 19.00. De datum som gäller är 24 februari och 24 mars.

- 14 mars: **Årsmöte** för Humanisterna

Umeå, kl 19:00 i kvarterslokalen på Östra Norrlandsgatan 68 (källarnedgången).

- 12 april: Diskussionskväll om kvinnoförtryck i religionens namn på Bokcafé Pilgatan kl.18.30. Eduardo Grutzky, styrelseledamot i Humanisterna och verksam inom ALMAEuropa (som arbetar mot hedersförtryck) kommer och pratar under temat ”Hatar Gud kvinnor?”

Uppsala

Samtalskvällar kommer att hållas andra tisdagen i månaden kl. 19.00 på Pub 19 Svartbäcksgatan 19. Vi har kommit fram till att samtalskvällar är ett mera rättvisande namn på dessa kvällar.

Händer framöver

- Besök för medlemmar på Evolutionsmuseet den 3 mars kl 18.30. Inbjudan kommer per e-post.
- Humanisterna Uppsalas **Årsmöte** söndagen den 6 mars. Kallelse kommer innan dess.

Kontakta oss gärna med synpunkter eller för att delta i verksamheten. Vår verksamhet är beroende av medlemmarnas insatser.

Svante Nevéus, Sekreterare

Värmland

Händer framöver

- 22 februari kl. 19.00. Café Gjuteriet: ”Därför är jag Humanist” eller ”En mental berg-och-dalbana mellan dinosaurer och atombomber”, Jörgen Larsson. Dessutom val av ombud (två st.) till kongressen.
- 23 mars kl. 19.00. Café Gjuteriet:

Årsmöte. Dessutom förberedelser för Humanisternas kongress 17/4. Det pågår ett arbete med Humanisternas Idéprogram och vi får en genomgång av detta i aktuell status av Fredrik Idevall, ordförande Humanisterna Örebro, som deltar i det arbetet.

- 19 april kl. 19.00. Café Gjuteriet: Rapport från kongressen och diskussion om Humanisternas framtida inriktning och verksamhet.

Jörgen Larsson, medlemsansvarig

Väst

Humanisterna Väst träffas regelbundet kl. 18.30 den första torsdagen varje månad.

Vi träffas på Vera Sandbergs allé 8 (rum Wasa C) på Chalmersområdet. Vidare har vi också pubafton den tredje torsdagen varje månad på restaurang Othello runt 18-tiden. Adressen är Östra Hamngatan 5, Göteborg.

Händer framöver

- **Årsmöte** den 17 februari. Vi samlas kl. 18.30 på Vera Sandbergs allé 8 (rum Wasa C) på Chalmersområdet. För den som vill vara miljömedveten: Med linjerna 7 och 10 kommer man till Kapellplatsen, som är närmaste hållplats och med linjerna 6, 8 och 13 till hållplatsen Chalmers, som är en liten bit bort. Man kan också åka stomlinje 16 från Ekeströgatan, Lindholmen samt Nordstan och från andra ändan av stan – Fyrktorget, Marklandsgatan.

- 3 mars kommer professor Måns Henningson att prata om ”Kvantfysik i ett filosofiskt perspektiv”.

Sedan finns det en hel lista på idéer som vi kommer att försöka planera in under året.

För aktuell information – gå in på Humanisterna Västs hemsida

<http://humvast.wordpress.com/>

Urban Jansson

Sekreterare Humanisterna Väst

Örebro

Händer framöver

Våren 2011 fortsätter vi med temaupplägget. Nu är temat Religionsfrihet. I skrivande stund är inte datum och lokaler spikade, men det blir både diskussioner för medlemmar och större öppna arrangemang.

Och så har vi Humanistdagen Örebro och Humanistpriset Örebro som vanligt. Vem tycker du ska ha priset i år? Vi kommer också ha årsmöte, diskussion om arbetet med revidering av idéprogrammet m.m. Så fort vi har det klart kommer mötesdatum och möteslokaler att finnas på www.humanisterna.se/orebro.

Fredrik Idevall, ordförande

Uppdatering av e-postadresser

Vi arbetar ständigt med att kvalitetssäkra vårt medlemsregister. Tyvärr har vi alltför många felaktiga eller inaktuella e-postadresser.

Därför behöver vi din hjälp: I samband med att detta nummer av HumanistInfo landar i din brevlåda, skickar vi ut ett e-postmeddelande till alla våra medlemmar för att kontrollera att vi har rätt e-postadress. Om du får det meddelandet behöver du inte göra någonting.

Om du däremot **inte** får något sådant e-postmeddelande har vi fel e-postadress till dig!

Vi ber dig då skriva ett e-brev till kansli@humanisterna.se och meddela ditt namn, adress och korrekt e-postadress!

Vill du bli handledare på konfaläret?

Välkommen med din ansökan att vara handledare på nästa års humanistiska konfirmationsläger!

Att vara handledare på ett humanistiskt konfirmationsläger innebär att arbeta nära tillsammans med andra för att ge en grupp ungdomar en givande vecka. Din uppgift är att leda diskussioner så väl i större som mindre grupper. Ett lekfullt sinne är också värdefullt.

Du ska vara minst 18 år fyllda samt medlem i Humanisterna.

Såväl du som varit handledare tidigare som du som aldrig kommit dig för förrän nu kan anmäla intresse på följande länk: www.humanisterna.se/konfirmation

Viktiga datum

20/3 Förbundsrådet

17/4 Kongress i Stockholm

HumanistInfo som PDF

I vår strävan att bli mer miljömedvetna och dessutom hålla nere våra kostnader kommer vi från och med detta nummer att erbjuda alla, som vill, att få HumanistInfo i digital form, som PDF-fil.

Vi har redan fått in önskemål om att övergå till digital version från ca 2 000 medlemmar, vilket sparar mycket pengar åt Humanisterna.

Vill du ha HumanistInfo som PDF framöver, meddela kansliet detta på: kansli@humanisterna.se.

Du som vill få tidningen i pappersform får givetvis det även i fortsättningen.

Humanistisk sommarvecka: 27 juni–1 juli

”Humanismen som livssyn”

Vad innebär det att vara humanist i dagens samhälle? Vad är meningen med livet? Hur ser humanister på kärleken och döden? Hur formas vår personlighet? Behöver vi kunskapen, hur finner vi den? Hur växer moralen fram? Varför tror många på ödet, gudar eller andra övernaturliga krafter? Var hittar man inspiration till det goda livet? Finns icke-religiösa ceremonier för de stora händelserna i våra liv?

Du kommer att träffa människor med olika bakgrund och erfarenheter men med det gemensamma intresset av att få veta mer om humanismen. Vi varvar översikter med diskussioner, gruppsamtal och presentation av aktuell litteratur och kopplar av med utflykter och kvällssamvaro med sång och musik.

Sommarveckan arrangeras den **27 juni–1 juli, 2011** av Humanisterna i samverkan med Åsa folkhögskola i Sköldinge, Södermanland (www.asa.fhsk.se).

Ledare: Lasse Höglund och Ylva Eliasson

Kostnad: 3 000 kr inkl. logi vid Åsa folkhögskola.

Anmälan till, och mer information från, Ylva Eliasson
e-post: ulfva@one.se

Anmäl dig redan nu!